

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.716.

Svečana otvoritev narodnega predstavništva s prestolnim govorom Nj. Veličanstva kralja

Funkcionarji obeh zbornic — Prestolni govor Nj. Vel. kralja so spremljali senatorji, narodni poslanci in vse prisotno občinstvo z navdušenimi ovacijami

Pretekli petek 15. t. m. dopoldne se je sestala narodna skupščina k seji, kateri so prisotnovali tudi vsi člani vlade z ministrskim predsednikom g. Živkovičem na čelu. Glavna točka dnevnega reda so bile

volitve skupščinskih funkcionarjev.

Pri volitvah, ki so bile po poslovniku tajne, je bil izvoljen za skupščinskega predsednika narodni poslanec bivši minister gosp. dr. Kosta Kumanudi, za podpredsednika pa poslanca gg. Karlo Kovačević in Avdo Hasanbegović. Za tajnike so bili izvoljeni poslanci gg. dr. Drago Jevremović, dr. Dragiša Stanojević, Ante Kovač in Milan Mrovlje (iz dravske banovine).

Po volitvah se je novoizvoljeni predsednik g. dr. Kosta Kumanudi

zahvalil za izkazano zaupanje

in izjavil, da bo vestno nepristransko vršil dolžnosti, ki jih je prevzel. Poslovnik narodne skupščine jamči nepristransko svobodo govora in svobodnega izražanja stališč in mišljenj, na drugi strani pa določa ukrepe, ki so potrebni, da bo mogla skupščina neovirano izvrševati svoje visoke naloge, zaradi katerih jo je narod izvolil.

Popoldne istega dne se je sestel senat,

da izvoli senatno predsedništvo.

Za predsednika je bil izvoljen g. dr. Ante Pavelić, za podpredsednika gg. dr. Fran Novak in Jovan Antiparmaković, za tajnike pa gg. dr. Glušac, Ivan Gmajner in Milan Popović.

Po volitvah je imel

senatni predsednik lep rodoljubni nagovor

in se je obenem zahvalil za izvolitev. Za njim je govoril še senator dravske banovine, podpredsednik g. dr. Fran Novak. Oba govora so sprejeli senatorji z odobravanjem in pritrditvijo.

Otvoritev narodnega predstavništva

(narodne skupščine in senatne zbornice)

se je izvršila izredno svečano v ponedeljek 18. t. m. dopoldne. Že davno pred napovedano uro slavnostne otvoritve so bile ulice v okolici narodne skupščine nad vse žive. Pomnoženi prometni redarji so komaj obvladali promet avtomobilov, s katerimi so prihajali ministri, senatorji, poslanci, tuji poslaniki in razni predstavniki najodličnejše beograjske družbe. Nameščenci narodne skupščine so imeli polne roke posla z dodeljevanjem prostorov in še več z mnogoštevilnim občinstvom, ki je hotelo za vsako ceno prisotnostvovati temu slavnostnemu

mu trenutku. V skupščini sami je zavladalo kmalu po 9. uri najživahnejše življenje. Skupine poslancev in senatorjev so med živahnimi pogovori čakale znamenja, da zasedejo svoje običajne prostore v slavnostno okrašeni dvorani. Vsi poslanci in senatorji so bili v svečanih oblekah in z odlikovanji. Kmalu po 10. uri se je pričela

skupščinska dvorana s poslanci in senatorji,

ki so zasedli prve vrste klopi. V svečani črnini oblek se je pestro odražalo nekaj narodnih noš in rdečih fesov muslimanskih poslancev. Po klopih so sedeli v tovariški slogi zedinjeni pripadniki vseh delov našega naroda ne glede na verske in plemenske razlike kakor tudi ne na nekdanjo politično pripadnost.

Nič manj pester ni bil pogled na občinstvo na galeriji

prvega nadstropja. Med odličnejšimi predstavniki je bilo opaziti tudi mariborskega župana g. dr. Lipolda. Mnogoštevilno so bile zastopane tudi dame. Diplomatski zbor je zasedel levi del galerije v prvem nadstropju.

Nekaj pred 11. uro je vstopila skozi stranska vrata k predsedniški mizi

kraljevska vlada,

ki jo je vodil najstarejši minister po činu, minister za trgovino in industrijo g. dr. Albert Kramer. Poleg njega je bil minister za socialno skrbstvo in narodno zdravje g. Ivan Pucelj. Za člani vlade sta prišla predsednik narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi in predsednik senata dr. Ante Pavelić s predsedništvom in tajništvom obeh zbornic. Vsi ministri so bili dekorirani z lentami jugoslovenske krone in z drugimi mnogoštevilnimi odlikovanji.

Kmalu nato je stopil na predsedniško mesto predsednik senata g. dr. Ante Pavelić, ki je izjavil: «Čast mi je otvoriti

prvo skupno sejo senata in narodne skupščine.

Skupščinski zapisnik senata in narodne skupščine bo prečitani na prihodnji seji. Seji narodnega predstavništva bo predsedoval enkrat predsednik Narodne skupščine, drugič pa predsednik senata.»

Nekaj trenutkov pred 11. uro so zaorili po ulicah viharne pozdravni klici, spremljani z rezkimi povelji oficirjev in sviranjem državne himne. Pred vrati skupščine

so pozdravili Nj. Vel. kralja

maršal dvora general Dimitrijević in predsednika obeh zbornic. Kralj je prišel v spremstvu

predsednika vlade g. Živkovića, adjutanta generala Ječmenića in maršala dvora Dimitrijevića. Vstopil je v dvorano vedrega obraza in prožnih korakov v paradni uniformi armijskega generala. V tem hipu so vstali vsi narodni poslanci, senatorji, diplomati in občinstvo. Od vseh je zadonel vihar pozdravnih klicev: «Živel kralj!» in «Živela Jugoslavija!» Vladar je bil vidno ganjen spričo tega navdušenja in se je smehljaje zahvaljeval za lepe pozdrave.

Ko se je vzklikanje poglobilo, je stopil h kralju predsednik vlade ter mu izročil besedilo prestolnega govora. V dvorani je v hipu zavladala popolna tišina. Senatorji, poslanci in vsi drugi prisotni so poslušali z največjo pozornostjo, ko je čital Nj. Vel. kralj z jasnimi in odločnimi glasovi

prestolni govor.

Gospodje senatorji in narodni poslanci! Z veliko radostjo in polni vere v našo lepo narodno bodočnost pozdravljam vas vse in ves jugoslovenski narod, ki ga dostojno predstavljate. Zgodovina jugoslovenskega naroda, odkar se je naselil v lepih krajih naše domovine, je polna velikih dogodkov, usodnih preokretov, hudih ponižanj in silnih poletov, dokler ni bilo naposled z veličastnimi zmagami nad vsemi sovražniki svobode in edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev krogneno veliko delo narodnih prerokov, mučnikov in junakov jugoslovenske misli.

Polnih dvanajst stoletij je poteklo v mukah in nadčloveških borbah za ohranitev naših plemenskih svojstvenosti. Zelo močni narodi in privlačne civilizacije so udarjali ob naša razdvojenega plemena, pa vendar so v nizu vseh preteklih stoletij lahko ponášamo s tem, da ni nikdar ugasnila misel medplemenskega bratstva in jugoslovenske skupnosti!

Živela je večno življenje v etničnih elementih jugoslovenskega edinstva in v preroški zavesti najboljših sinov našega naroda še tedaj, ko so se morala naša plemena ločeno in sama boriti za svoj obstanek.

Naposled je etnična resnica jugoslovenske misli zlomila vse v teku stoletij na umeten način ustvarjene ovire, dokler ni v zaključni dobi naše mučeniške in krvave narodne revolucije in v svetovni vojni dospela do ustvaritve ene in nedeljive jugoslovenske kraljevine z enim narodom v eni državi.

Ko sem po slajnih zmagah imel 1. decembra 1918. srečo, da sem svečano proglasil zedinjenost Srbov, Hrvatov in Slovencev na podlagi svobodno izražene volje vsega našega naroda, smo

se zahvalili iz vsega srca Bogu, ker je bil uresničen sen in stoletni ideal naših slavnih prednikov, najboljših Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zedinjeni in svobodni smo imeli nalogo organizirati s sodočasnimi ustanovami močno narodno državo, da pripravimo v njej najboljše pogoje za njeno bodočnost.

Z ustavo od 28. julija 1921. smo izkušali rešiti to svojo državno in narodno nalogo. Kmalu pa se je vse bolj jasno kazalo, da naša narodna misel ni dobila v ustavi trolmene države svojega pravega izraza niti moči organiziranja narodne enote. Z vsemi onimi sledovji preteklosti, ki so nas razdvajali plemensko, nismo mogli v polni meri v redu razvijati vseh narodnih vrlin v neobhodnem notranjem edinstvu in skladnosti.

V taki državni ureditvi je naše javno in organizirano politično življenje jedva poizkušalo, da z zaupanjem in iskreno stopi iz ozkih plemenskih okvirov. Mogli smo premagati vse zunanje sovražnike, toda sebe in svojo posebno poimovanje nam je bilo najtežje premagati. Kajor da to, kar je plemensko, ne dobiva brš v edinstvu in v celoti svoje največje vrednosti in svojega skrajnega cilja.

Najhujši udarec pa je narodna in državna misel doživela od zaslepljenih strankarskih strasti in od naših medsebojnih borb. Zloraba politične svobode in parlamentarnega reda je postala tako velika, da je ogražala napredek in razvoj vsega našega narodnega življenja. Zaman so bila vsa pričakovanja, da bo razvoj notranjega življenja našega naroda prišel do ureditve in pomiril in uredil razmere v državi. Naša narodna in državna celota je bila resno ogrožena. Preti nam je duhovno razsulo in narodno razedinjenje.

Niti en trenotek pa se ne sme pozabiti, da narodno uedinjenje ni delo enega pokolenja in da ni posledica zgodovinskega naključja. To je delo nepreglednih naporov, stoletnih narodnih živih sil in sad nprstvenih in zgodovinskih pridobitev. Narodno uedinjenje in državna celota zato ne moreta postati predmet nobenega potovanja, ostati morata za vedno nad našim vsakdanjim življenjem in nad vsemi posebnimi interesi.

Z odločitvijo 6. januarja 1929. sem nresek to slabo stanje. To je bila moja sveta dolžnost pred narodom in zgodovino.

Svoli, tedaj imenovani vladi, sem postavil nalogo, da z dobro upravo čimprej pomiri strasti in okrepi med narodom

zaupanje v bodočnost. V tem oziru je kraljevska vlada z največjimi napori dosegla lepa uspehe.

Z zakonom 3. oktobra 1929. je naša kraljevina dobila svoje pravo ime in so bili odstranjeni vidni sledovi preteklosti z onimi mejami upravne razdelitve, ki so postale zgodovinske v tragični delitvi in razdvajanju naših plemen. Te odločitve so bile sprejete z navdušenjem in z nedeljenim zaupanjem od vsega prebivalstva v vseh krajih naše domovine, kar sem mogel osebno ugotoviti v neposrednem stiku z narodom. Ta sprejem je utrdil v meni prepričanje, da je Jugoslavija enako draga domovina vsem Srbom, Hrvatom in Slovincem in da se nahajamo na pravi poti trajne izgradnje naše narodne bodočnosti.

Zvest svojli besedi in tradicijam svojega doma sem z ustavo od 3. septembra lanskega leta ustvaril osnove za izgradnjo takih ustanov, take državne uprave in državne ureditve, ki bodo najboljše ustrezale splošnim narodnim potrebam in državnim koristim. Načela te ustanove nudijo vse možnosti zdravega narodnega in socialnopolitičnega življenja. Ta načela bo treba izvajati v njihovi pravi zamisli:

nacionalno edinstvo in državna celota morata biti izven vsake razprave;

v decentralizirani enotni državi naj živi svobodno, ravnopraven, narodno nedeljiv narod, s spoštovanjem in z ljubeznijo, z znanjem do vsega lepota in vzvišenega, z zavestjo dolžnosti do človeške zasludnice.

Vi boste morali, gospodje senatorji in narodni poslanci, ustvariti v duhu teh načel in z njim v zvezi važne zakone, ki naj omogočijo svetlo, napredno bodočnost naše kraljevine, bodočnost, ki bo vredna velikih naporov in žrtv vsega jugoslovenskega naroda za njegove narodne idele.

Vaša pot je zato začrtana in velika zaupanje, ki vam ga je izkazalo prebivalstvo, naj vam bosta zadostno jamstvo in jasno izražena volja.

Gz. senatorji in narodni poslanci! Sestali ste se v resnih časih. Nepričakovana in nezasiščana gospodarska kriza je zajela ves svet. Njeni valovi se nico ustavili pred mejami Jugoslavije. Pri zadovanju vseh narodov grede za tem, da najdejo zdrav izhod iz sedanjega hudega stanja.

Z njimi združimo za ta cilj tudi mi svoje sile, kar nam bo tem laže, ker živimo z vsemi svojimi soredi v dobrih odnosih. Sodelovali bomo s poeno lojalnostjo in z razumevanjem mednarodne solidarnosti. Pri tem mi je v posebno zadovolj-

stvo, da lahko ugotovim, da je naša zunanja politika v popolnem soglasju z našimi zavezniki in prijatelji. Jugoslavija bo tudi v bodočnosti ostala odločen pobornik miru in reda v Evropi.

V soglasju s tem hočemo sodelovati pri reševanju dveh važnih vprašanj, ki sta prišli na dnevni red mednarodnih sestankov. V vprašanju razorožitve smo pripravljeni prevzeti vse žrtve, ki bodo v skladu z interesi naše obrambe. Naša vojska ni bila nikoči instrument za ogražanje miru ali tujih koristi. Ostala bo tudi v bodočnosti samo obramba naroda in šola za njegovo nacionalno vzgojo.

Vprašanje odložitve reparacijskih plačil je spravilo našo državo v hud položaj, ker moramo na eni strani nositi bremena in žrtve za zmago splošnih načel svobode in pravice, na drugi strani pa naj se odredimo odškodnini za ogromno vočno škodo, ki nam je bila povzročena, kar bi pomenilo, da ne bi mogli izlečiti hudih ran naše države. Naše stališče nam narekuje bistvene koristi našega naroda, ki nam ne nudijo možnosti drugečnega ravnanja.

Kraljevska vlada je storila skrajne napore, da ublaži gospodarsko krizo in bo tudi v bodočnosti posvečala največjo pozornost odpravljanju naših gospodarskih razmer. Nujno je potrebno, da se v vse naše javno gospodarstvo uvede največje varčevanje in da se javni izdatki spravijo v sklad z delovitvenostjo dohodkov in s finančno močjo naroda.

Kraljevska vlada bo predložila narodnemu predstavništvu državni proračun, ki bo upošteval ta načela. Načelo največje štednje je treba izvesti tudi v banovinah in v občinah. Treba je poskati pota in načine za posnortvitev in porenitev uprave, ki pa naj bosta v skladu z poravnjenimi zahtevami njenega stalnega izboljšanja in izpopolnitve.

Gospodje senatorji in poslanci! Gospodarska kriza zahteva nujne odločitve, a tudi dobro in premišljeno izvajane ukrepe.

Nezančljani padec cen poljskih pridelkov je pohnil našega kmeta v izredno hud položaj. S tem, da bomo kmetovalcu preskrbeli primerne cene za njegove pridelke in da mu bomo omogočili boljše življenje, bomo dvignili njegovo potrošno silo in mu ustvarili ugodne pogoje za njegov gospodarski kredit. To je glavno vprašanje, ki je pred nami.

Soteščan:

Križ na robu gozda

Povest iz minilega stoletja.

«Gospod, denarnica je bila prazna — brez vsakega beliča...»

«Seveda ste jo hitro izpraznili... Pa ste jo tudi skrbno obrisali...»

«Osnažil sem jo s suhim žepnim robcem, ker se jo je držalo blato.»

Poizvedovalec je porasel: «Oprali ste jo z vodo! Na usnju se pozna, da ste jo umivali...»

«Nisem, ker je ni bilo treba... Ako bi bil to storil, bi vam povedal.»

«Vinko Dragar!» Uradnikov glas je bil svaričen. «Povejte odkrito, kaj ste napravili s pogrešanim trgovcem. Kako ste ga usmrtili? Kje je sedaj njegovo truplo?»

Mladenica je spreletela groza. Krčvito je sklenil roke in rekel: «Gospod, na vse to vam ne morem ničesar odgovoriti.»

Uradnik je nekaj zapisal in nadaljeval s prejšnjim naglasom: «Vsi dokazi govore proti vam. Izdalo vas je řudovito naključje. Prej ali slej boste morali priznati.»

«Gospod, povedal sem vam vse, kar vem. Kar pa ni res, tega ne smem govoriti...»

«Izvedeli bomo vse... Kar ste zamolčali, bo dognala preiskava...»

«Ne bojim se ničesar. Tega česar nisem storil, mi ne bo mogel nihče dokazati...»

Zasliševalec se je trudil, da ti ušel osumljenca v besedi. Od preiskave ni pričakoval zadostnih uspehov. Manjkalo je namreč najvažnejšega — natančen čas zločina. Marsikak hudo delec prizna, ker ne more dokazati, kje se je mudil točno ob določenem času. Ta način preizkusa pa bi se tukaj ne obnesel. Zadeva je bila silno samotana.

Vinko je uganil njegove misli. Spomnil se je skopuha. Zaradi silne zmede se ni bil dozdejal ničesar domisliti. Nenadno pa mu je odjeknil v domišljiji skrivnostni krik iz temine. Ponosno je dvignil glavo in rekel ne kot obtoženec, marveč kot tožilec:

«Gospod, ta umor je izvršil nekdo pred desetiimi meseci v neki deževni noči. Toda jaz nisem morilec. Takrat sem ležal na kozolcu, ko je nekdo obupno zaklical. Tekoj po polnoči je bilo. Med bučanjem vetra je zadonelo: «Pomagajte!» Vstal sem in poslušal, a klic se ni več pouovil.»

Uradnik ga je debelo pogledal. Zaslutil je pred sabo prekanjenega zločinca, ki ga hoče naglati, da bi zavlekel preiskavo.

Vinko pa je nadaljeval gladko, kakor bi čital iz knjige: «Drugó jutro smo preiskali okolico, posebno tam ob križu na robu gozda, odkoder se je řulo klicanje. Toda o kaki nesreči ni bilo ne duha ne sluha. Nekaj dni pozneje sem našel denarnico.»

Obraz zaslišanca je bil miren in brez zadrege. Ni se umaknil uradniku, ki je poslušal in pazil na vedenie. Po svojih bogatih izkušnjah je sodil:

«To ni pripovedovanje človeka, ki si nekaj izmišlja...»

Zasliševalec mu je začel za izpremembo nekaj drugega pripovedovati, kmalu pa se je vrnil tja, kjer sta nehala. Priel ga je z yso silo: «Krkšen krik ste řuli? Ali ste razumeli kako besedo? Koliko časa je trajalo klicanje?»

Vinko se ni dal speljati v zadrego. Nadaljeval je s prejšnjo gotovostjo: «Glas je bil močan in obupen, kolikor se spominjam. Vendar vam prav natanko ne morem povedati, ker je bila silna nevihta. Kar ni resnica, tega ne maram govoriti.»

«Ali se še kdo drug kaj slišal?»

«Krik je řul tudi Smolinov Polde.» Vinko je moral navesti natančne podatke o svojem prijatelju.

«Zakaj nista šla nozledat?» ju je grajal uradnik. «Taka dva junaka!»

«Tisto noč je silno deževalo. Tudi je Polde pravcati plašljivec ter ga ni lahko spraviti izpod strehe.»

Uradnik mu zopet ni mogel verjeti. Rekel pa ni ničesar, marveč je ponovno krenil v drugo smer, da bi mladeniča izvabil v protislovje.

«Komu ste povedali najprej, kar ste řuli v usodni noči? Kakšen vtis je napravilo vaše pripovedovanje?»

«Komu sem povedal, tega se več ne spominjam. Še tisti dan je vedela vsa okolica. Ljudje so se plašili, zakaj ob križu so se pojavile prikazni...»

Z dovršitvijo agrarne reforme je bilo uresničeno načelo, naj pripada zemlja tistemu, ki jo obdeluje. S tem so bili ustvarjeni za vse kraje socialni in gospodarski pogoji za zdrav razvoj našega podeželja. Kraljevska vlada bo skušala s smotreno gospodarsko politiko dvigniti kakovost naših kmečkih pridelkov in sistematično razvitim združništvom okrepiti gospodarsko moč našega kmetovalca.

Naša zunanjetrgovinska politika bo izkušala z vsemi silami ohraniti in razširiti naša kmetijska tržišča v ino-zemstvu. Pri tem pa ne bo zanemarila dolžne zaščite vseh vej našega gospodarstva. Prav tako bo kraljevska vlada skrbela za razvoj in za koristi domačega obrtništva in industrije, katerih delo je treba ohraniti in podpirati, ker je z njim zvezan obstoj ogromnega dela našega delovnega ljudstva.

Dobro premišljena gospodarska politika nadalje ne bo prezrla potrebne postopne izgraditve naše socialne zakonodaje. Ravnaoč se po načelih narodne solidarnosti bo treba poskrbeti tudi za to, da se bremena hude gospodarske krize enakomerno in pravilno porazdele na vse sloje prebivalstva.

Kraljevska vlada in narodno predstavništvo se bosta pri donšanju gospodarskih zakonov poslužila strokovnega mnenja gospodarskega sveta, v katerem bodo zbrani glavni predstavniki vseh vej našega gospodarskega življenja. Uresničenje tega gospodarskega sveta bo ena prvih nalog našega zakonodajnega dela.

Pri sistematičnem delu za izpolnitev naše notranje ureditve bo na dnevnem redu narodnega predstavništva tudi končna organizacija občinskih in banovinskih samouprav, teh najvažnejših enot narodnega življenja. Kraljevska vlada bo pripravila potrebne zakonske načrte in jih bo predložila narodnemu predstavništvu v rešitev.

Gospodje senatorji in poslanci! Poleg navedenih nalog vas v vašem zakonodajnem delu čakajo še mnoga druga vprašanja, ki jih bo nadaljnje državno in narodno življenje spravilo na površje.

Od vašega premišljenega dela, od zavesti odgovornosti, ki ste jo prevzeli, od vašega razumevanja narodnih in državnih potreb, od vaše uveljavitve uspeha vašega dela pri izvrševanju velikih nalog, ki vam jih je poveril narod, ko vam je poklonil svoje zaupanje.

«Kakšne prikazni?» ga je prekinil uradnik. Zadeva je postajala vedno bolj zanimiva.

«Ne vem, kakšna je prav za prav prikazen», mu je mladenič preprosto odgovoril. «Čulo se je tudi bolešno vzdihovanje. Vaščani so menili, da se oglašajo spomini, ki oznanjajo nesrečo.»

Za strahove se uradnik ni zanimal. Šel je mimo njih hladno in brez vsake opazke. Tukaj ni vredno segati v podrobnosti, ker je še dovolj drugih bolj važnih reči, katere bo treba temeljito preiskati.

«Ali ste opazili kaj sumljivega med sosedi?» ga je vprašal prav važno in prijazno.

Vinko se je oddahnil. Spomnil se je vaškega skopuha. Zdaj je priložnost, da razdre ženitovanje. Ali ni bilo čudno njegovo vedenje? Nič ne bo pretiraval, povedal bo le to, kar je bil sam doživel. Niti svojega mnenja ne bo dostavil.

Začel je počasi in previdno: «V naši vasi živi čudak, po imenu Bučar, ki slovi po bogastvu daleč naokoli. S sosedi ne občuje, ker jih prezira. Ko je izvedel, da sem našel denarnico, se mi je pa kar nenadno približal. Nagovarjal me je, naj mu jo izročim proti primerni odkupnini. Toda tega nisem storil. Neka skrivnostna moč mi je to ubranila. Nekoč sem ga zalotil ob križu na robu gozda. Bilo je ponoči okrog enajste ure. Moja prisotnost ga je neprijetno iznenadila. V zidregi se je izgovarjal, da zalezuje strahove. Spet je zahteval denarnico, češ, da mi jo bo preplačal. Ker mi nisem ugodil, mi je začel pretiti. Odnehal ni prej, dokler se nisva prav resno zbe-

Naj vas božja milost in pomoč spremljata v vašem delu za koristi naroda in srečo Jugoslavije!

Proglasam seje narodne skupščine za otvorene.

Ves govor so spremljali senatorji in poslanci z burnim pritrdjevanjem in ovacijami, ki so dosegle višek, ko je vladar zaključil prestolni govor ter proglasil otvoritev zasedanja narodnega predstavništva. Burni klici «Živel kralj!» in «Živela Jugoslavija!» so ponovno orili po dvorani, ki je bila kakor elektrizirana po kraljevih besedah. Spremljan od članov vlade in predsednikov obeh zbornic je kralj odšel sredi med poslanci in senatorji proti izhodu.

sedila. Tedaj sem mu namignil, da bi se izplačalo dognati, zakaj se tako zanima za denarnico. To ga je oplašilo. Prosil me je, naj molčim o vsem, o čemer sva se kedaj menila?»

«Ali ste mu obljubili?» ga je uradnik radovedno prekinil.

«Pa seva do danes tudi držal besedo. Tako sem bil rešen neprestanega nadlegovanja.»

«Niste prav storili. Morali bi ga ovaditi orožnikom ali pa sodišču. Prikrivanje zločina je kaznivo.»

«Nisem vedel, kaj ima na vesti...» Manjkalo je pravih dokazov...

«Sodišče bi bilo zadevo preiskalo...»

«Skopuh bi mi bil zmožen škodovati...»

«Fh, prazne marnje!»

Vinko je utemeljil svojo trditev z dejstvom, da je tisti večer, ko je našel denarnico, stikal nekdo po njegovih žepih. Zopet je moral natančno opisati ves dogodek.

Uradnik je sestavil obširen zapisnik, ki ga je ob sklepu prečital. Nato je vprašal mladeniča, ali bo še kaj dostavil.

Vinko mu je izročil pismo svojega prijatelja s pripombo: «Še tole bi vam rad pokazal. Skopuh se namerava poročiti z mojo bivšo izvoljenko...»

«Pa bi radi preprečili...» Uradnik ga je sumljivo pogledal.

Vinko se je kesal, zakaj je to omenil. Morda je vrgel senco na svojo nedolžnost. Zato je popravljal: «Gospod, nobene besede nisem izrekel

Ako se

majajo

večkrat vzrok je zobni kamen, prepreči to in vzemi

Sargov Kalodont je edina zobna krema, katere vsebuje učinkoviti do-datek proti zobnemu kamnu (Sulfocinoleat po Dr. Bräunlichu).

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Ko sta se predsednika obeh zbornic zopet vrnila, je predsednik senata g. dr. Pavlič, ki je predsedoval dopoldanski skupni seji narodnega predstavništva, predlagal, naj se seja, ki je izzvala tako slavnostno razpoloženje, zaključi in prične razprava o prestolnem govoru popoldne.

Popoldne so se zopet polnoštevilno zbrali v dvorani narodne skupščine narodni poslanci, senatorji in vsi člani vlade.

Popoldanski seji je predsedoval predsednik narodne skupščine g. dr. Kumanudi, ki je takoj po otvoritvi prešel na dnevni red in pojasnil določbe ustave glede prestolnega govora. Člen 32. ustave določa, da zasedata senat in

iz maščevanja. Govoril sem čisto resnico. Pripravljen sem priseči na vse, kar sem izpovedal.»

Uradnik je pristavil: «Tedaj se vam ni treba ničesar bati. Bučarja pa bomo povabili na ženitovanje za železna vrata...»

Osumljenec je podpisal zapisnik in čakal odločitve. Zanašal se je, da ga bodo izpustili, toda nade se mu niso uresničile. Stražnik ga je odvedel v posebni oddelek, kjer so ga slikali in mu odvzeli odtiske prstov. Nato so ga izročili pristojnemu sodišču v nadaljnjo preiskavo.

Po mračnih hodnikih jetnišnice so ga srečevali kaznenci v spokorni raševini. Tiho kakor mutci so stopali v družbi paznikov, pokoreči se za storjene grehe. Vinko je gledal sramežljivo v tla, da bi ne videl takega znanega obraza. Z grenkimi občutki je sprejel okorno jetniško obleko. Ali je zaslužil, da ga zapirajo kot zločinca? Trdno je upal, da bo prav kmalu prejel zadoščenje.

Preiskovalnemu sodniku ni Vinko ničesar novega izpovedal. V celoti je potrdil zapisnik, ki ga je sestavil policijski uradnik, in prosil, naj ga ne zapirajo, ker je popolnoma nedolžen. Dobil pa je odgovor, da mora počakati v zaporu, dokler se ne razčisti vsa zadeva. Sodnik mu je obljubil, da bo pospešil preiskavo.

Moč pravice.

Pismo Smolinovega Poldeta je poročalo čisto resnico. Lesjakova Minka se je poslavljala od devištva po krajevnih običajih. Klonila je volji

narodna skupščina skupno, kadar kralj otvori zasedanje narodnega predstavništva s prestolnim govorom. «Gotovo pravilno tolmačim mnenje obeh zbornic,» je nadaljeval g. dr. Kumanudi, «ako izjavim, da želi narodno predstavništvo odgovoriti na prestolno besedo, ki jo je blagovolil Nj. Vel. kralj osebno prečitati, s posebno adresno v znak hvalečnosti za visoko pozornost, ki jo je izkazal vladar narodnemu predstavništvu. V adresi bo narodno predstavništvo obrazložilo svoje mnenje glede vseh važnejših vprašanj narodnega in državnega življenja. V svojem jedru je adresa čin politične prirode, da se lahko sestavi tako, kakor sklence narodno predstavništvo samo. Upoštevajoč pa, da sestavljata prestolni govor in adresa celoto, je naravna posledica, da se parlamentarno delo nadaljuje na isti osnovi ter da senat in narodna skupščina, ki sta na skupni seji slišala prestolno besedo, prav tako na skupni seji razpravljata in sklepata o adresi, ki jo bo nato odposlanstvo narodnega predstavništva izročilo Nj. Vel. kralju.»

Ta predsednikov predlog je bil z odobravanjem sprejet. V svrhu izvolitve posebnega odbora, ki bo sestavil osnutek adrese, je predsednik predlagal, naj se seja prekine in pretvori v posvetovanje. Občinstvo na galeriji je moralo zapustiti dvorano in nato so senatorji in narodni poslanci

sestavili adresni odbor.

Po zopetni otvoritvi se je bil predlagani odbor soglasno sprejet. V tem odboru je 34 narodnih poslancev in senatorjev.

Ker je bil s tem dnevni red prve seje narodnega predstavništva izčrpan, je predsednik zaključil sejo. Adresni odbor se je nato konstituiral ter izvolil za predsednika senatorja g. dr. Živka Petričiča, za podpredsednika senatorja g. Milana Simonovića, za tajnika pa narodnega poslanca g. Dobro Jovičiča.

Politični pregled

Francoska vladna kriza je bila rešena tako, da je novo francosko vlado zopet sestavil Laval,

ki je ostal ministrski predsednik. Izpremembe v vladi so majhne. Med drugim ni več zunanji

minister Briand. Zunanje ministrstvo je obdržal Laval sam.

Mnogo se razpravlja v zadnjem času v časopisu

o nemških reparacijah,

zaradi katerih je sklicana v Lausanne posebna konferenca. Z glasovi, da naj se konferenca odgodi, se večina prizadetih držav ne strinja. Kakor znano, so bila v Nemčiji reparacijska plačila spričo njenega težavnega gospodarskega stanja odložena za eno leto do 1. julija letos. Ta odlog hočejo podaljšati za pol leta ali pa tudi za celo leto. S to namero pa se Nemci ne zadovoljujejo, nego hočejo zmanjšanje ali celo črtanje reparacijskih bremen. Nemške zahteve po črtanju so naleteli pri vseh državah, ki jim Nemčija plačuje reparacije, na odločen odpor. Zato tudi ni misliti, da bi lausannska konferenca morda rešila Nemčijo bremen, ki jih je pač dolžna nositi za vso ogromno škodo, ki jo je napravila nemška vojska za časa vojne.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

DOBRE IN SLABE STRANI NAŠE KMETIJE.

Če presojamo gospodarski položaj naše kmetije in nje vrednost, vidimo, da ima svoje dobre strani, ki jo varujejo pred najhujšimi posledicami sedanje gospodarske krize, kakor tudi svoje slabe strani, ki otežujejo večje uspehe na gospodarskem polju. V zadnjem času se je marsikaj svetovalo za preuredbo naše kmetije in njenega gospodarstva; vsi ti nasveti bodo pa ostali večidel na papirju, ker je njena današnja uredba najmanj kriva na nastali krizi in je vse drugod iskati njene vzroke. Tudi se ne dajo poljubno izpreminjati in podirati gospodarske osnove, ki slone na stoletnih izkušnjah in so v tesni zvezi s prirodnimi silami in pogoji. Prestali smo zadnjo vojno in preboleli bomo tudi sedanjo krizo, treba je le, da se poprimemo s podvojenimi silami novega dela in da ne obupujemo nad bodočnostjo.

Med dobre strani naše kmetije je šteti njeno mnogovrstno sestavo. Na njej so zastopane raznovrstne panoge. Če nam ena panoga ne uspe, si pomagamo z drugo. V tem pogledu iramo veliko

lažje stališče, kakor ga imajo po drugih krajih, kjer se pečajo samo s posameznimi panogami, kakor n. pr. v Švici in drugod, kjer poznajo samo govedorejo in poljedelstvo, oziroma travništvo. Naši dohodki so v primeri s takimi kraji veliko bolj zagotovljeni. Druga velika ugodnost naše kmetije tiči v tem, da nam nudi možnost dvojnega pridelka s svojimi strniščinami sadeži. Na ta način si tudi na naši mali kmetiji lahko pomagamo do večjih pridelkov, kar je za malega posestnika odločilnega pomena. Slednjič se lahko ponašamo — vsaj mestoma — z ugodnim podnebjem za razne posebne kulture, kakor sadjarstvo, vrtnarstvo, vinogradništvo in hmeljarstvo, ki nam po dotičnih krajih zelo pripomorejo k večjim uspehom.

Poleg dobrih strani imamo pa tudi razne slabe ali manj ugodne strani, ki zadržujejo bolj uspešen napredek in zmanjšujejo gospodarsko vrednost kmetije. Te manj ugodne strani se kažejo v malem obsegu naših kmetij in v njih razkosanosti. Na takih kmetijah manjka tiste dobrostoynosti, ki je potrebna za uspešnejši napredek kmetijstva. Številni družinski člani na taki kmetiji se morajo preživljati tudi z drugim zaslužkom in postranskim delom. Proti razkosanosti si lahko pomagamo z zložbo, toda le v tem primeru, če so odločilni pogoji za to podani, kar se povsod ne najde.

Med slabe strani naše kmetije spadajo marsikje tudi neugodne talne razmere. Veliko kmetij trpi zaradi preobilne moče ali pa zaradi preveč kamenitega sveta. Po takih legah je malo pridelka. Marsikje se dajo te napake popraviti in izboljšati, povsod pa ne.

Slednjič spadajo med slabe strani naše kmetije pogoste vremenske nezgode, ki nas obiskujejo od pomladi do jeseni, pa tudi pozimi, in ki so veliko krive, da niso naši celotni uspehi tako ugodni, kakor bi jih zaslužili z našim delom. Naši sadeži so v stalni nevarnosti zdaj pred pozebo, zdaj pred sušo in močo, pred točo, pred povodnjo itd. Naša kmetija je vsako leto prizadeta, če ne po eni, pa po drugi uimi.

Ves način našega gospodarstva mora biti prikrojen s posebnim ozirom na vse te okolnosti. Vso potrebno pozornost pa je obračati tudi na novodobne pridobitve, s katerimi bi se dala naša kmetija v enem ali drugem pogledu še izpopolniti. Slej ko prej je treba na njej intenzivnega dela za dosego večjih uspehov.

svojega očeta, ki jo je namenil za nevesto bogatemu sosedu. Napravili so na tihem, kar se na vasi bolj nerado posreči. Šele ko ju je župnik vrigel raz prižnico, se je izvedela čudna novica. Tedaj so se razvezali zgovorni jeziki.

Decim je Lesjak kar norel za premožnega samotarja, je mučilo Lesjakovo mater drugačno mnenje. Pametna žena ni bila tako navezana na denar, zato je prav resno dvomila o sreči svoje edinke v hiši umazanega skopuha. Neprimerno bolj ji je ugajal Dragarjev Vinko, ki ga pa mož ni maral videti. Zaradi tega sta se večkrat ostro sporekla.

«Nace, čedalje huje mi je pri sreči, je tožila možu takoj po prvem oklicu.

«Ti imaš zmeraj nekaj,» jo je zavrnil. «Menda si kar bolna, ako ne stokaš...»

Liza je zajokala. «Nace, pomisli: svojo edino hčer prodajaš...»

«Kdo to pravi?» je togotno porasel. «Ne pobiraj mi praznih marnj!»

Zena je utihnila. Kadar je Nace zrogovilil, tedaj tudi miš ni smela škrlbljati. Najprej se je pomiril, ako mu ni nihče ugovarjal.

V tem važnem trenutku pa Liza ni mogla molčati. Začela je zopet prav mehko in ljubeznivo: «Nace, ali si se posvetoval z gospodom župnikom, kakor sem ti naročila?»

«Sem,» je nejevoljno zarentačil.

«Kaj si izvedel?» Liza ni mogla dočakati odgovora,

«To, kar sem že poprej vedel. Gospod ne vedo o Bučarju ničesar slabega. Klepetanje branjevka pa ni vredno počenega groša...»

«Ali vedo, da je Bučar lakomnik in stiskač, kakor jih je malo na svetu?»

«Baba, ali veš, kako so rekli? Potrdili so mi, da je boljši stiskač kakor zapravljevec. In prav so govorili...»

Lesjakovka je dvomila: «Gospod župnik ga najbrže premalo poznajo...»

«Bolje kakor ti. Samo modro znajo razsoditi. Izrazili so se, da so dobrote v zakonu tako kakor na žgancih ocvirki. Kadar jih ni, je treba potrpeti.»

«Vidiš, dovolj jasno so govorili. V evangeliju je zapisano: »Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša!«

«Sitnica!» Lesjak je zapihal: «Laže bi te nosil, kakor pa poslušal!»

Zenica je ponovno zaihtela.

Solz pa Lesjak ni mogel videti, čeprav mu srce ni bilo preveč občutno. Vedel je, da njegove besede ničesar ne zaležejo.

Liza je globoko vzdihnila. Župnikove besede so držale in jim ni smela ugovarjati. Rada bi bila nekaj vprašala, toda v veži so se pojavile stopinje. Spoznala je skopuha in je morala molčati.

Bučar je odprl vrata na stečaj in vstopil brez pozdrava. Taka je bila njegova navada. Pod pazduho je tiščal zavitek, kakor bi se bal, da bi mu ga kdo ne izpulil. Nemirno je nlesal po sobi:

sedel je šele čez nekaj časa in položil povezok zraven sebe.

Minka je prišla iz kuhinje in sedla tesno poleg matere. To pa očetu ni ugajalo. «Poprej naj se ga privadi,» je mislil in ji skrivaj namignil. Hči ga ni razumela in je ostala na prejšnjem mestu. Materi se je videlo prav, ker se nevesta ni genila. «On naj se ji približa, ona,» je obsojala skopuhovo nerodnost.

Čudak se je naposled le omajal. Počasi se je sklonil proti nevesti in rekel: «Minka, tole sem ti prinesel.»

Mladenka je začela misliti, da bo vendarle deležna kakega darila. Tudi mati je mislila isto, pa ni mogla verjeti, da si je skopuh res kaj takega domislil. Obe je razočaralo, ko je odmotal ovitek, v katerem je bila zavita stara umazana obleka. Zaupno je pogledal svojo izvoljenko in rekel: «Minka, tole mi boš zlikala za poroko.»

Nevesta je začela pregledovati obleko — oguljene irhaste hlače, razjedene od moljev, telovnik z zarjavljenimi gumbi, polit z mastjo, in kratek suknjič, zašit na komolcih. Srajca je bila vsa raztrgana in svilenemu robcu se ni več poznala prvotna barva.

Minka si je obrisala prste, s katerimi se je dotikala obleke in vzklíknila vsa ogorčena: «Take cunje vendar niso več za rabo!»

(Dalje prihodnjik.)

Ali si že član Vodnikove družbe?

POMAGAJO SI S POMNOŽENIM DELOM!

Znižajmo stroške! To je danes splošen klic za lažje izhajanje v današnji krizi. Kakor je ta klic upravičen in potreben v enem in drugem pogledu, vendar ne more veljati za vse naše razmere, zlasti ne za razmere gospodarstva na mali kmetiji. Na velikem posestvu se da s času primerno preuredbo marsikaj prihraniti na delu in stroških. Tam se da z izpremembo dražjih kultur v bolj enostavno obdelovanje marsikaj prištediti na delavnih močeh in drugih pripomočkih, ki stanejo največ denarja; drugače pa je na mali kmetiji.

Mala kmetija potrebuje slej ko prej intenzivne obdelave, da nam prinaša zadostne dohodke. Tukaj ne moremo pri stroških za obdelovanje štediti, ker bi se vsako znižanje izdatkov pokazalo tudi v znižanih pridelkih v takem obsegu, da bi bili močno prizadeti in prikrajšani v letnih dohodkih. Stroški za semena, gnojila itd. so potrebni tudi zanaprej, da ne trpijo naši pridelki in dosedanjí dohodki.

Na malem posestvu je treba dandanes naše pridelke celo dvigniti, da zdržimo sedanje slabe cene. To je pa pri dosedanjih stroških mogoče le v tem primeru, če se lotimo sami še več in boljšega dela kakor doslej, tako da bo mogoče še kaj več pridelati in s tem dvigniti tudi naše dohodke. Ta pot pomnoženega dela je tembolj potrebna, ker se je bati še vnaprej neustrezajočih slabih cen in ker nimamo na kmetiji nobene zagotovila, da nam ne bo slabo vreme kvarilo naših pridelkov in ne bo znižalo naših dohodkov.

Za pospeševanje naših pridelkov nam manjkajo dandanes vsa druga sredstva in pripomočki. Manjka nam denarja, ki je glavna sila za vs kršen napredek. Ostane nam edino naša lastna delovna sila, ki jo moramo še bolj uporabljati kakor dosedaj. Če smo med vojno izhajali, ko so bile samo ženske doma, se bo dalo sedaj toliko več napraviti, ko so vse potrebne sile doma. Treba je le, da jih popolnoma izrabimo.

Rodovitost naših zemljišč se da še povsod dvigniti z delom. Po eni strani je treba na mali kmetiji še več in boljšega dela. V tem pogledu moramo vsaj deloma posnemati vrtnarje, ki s pridnostjo svojih rok dosežajo najlepše uspehe pri svojih sadežih. Tudi naši njivski sadeži bodo več nesli, če jih bomo gojili z večjo skrbnostjo in boljšim delom.

Čim težji so časi in čim slabše so cene za naše pridelke, tem več moramo pridelati, če hočemo izhajati. Zato je pa iskati rešitve malemu posestniku, ki dela z domačimi silami, le v pomnoženem in boljšem delu na kmetiji, odnosno v povečanju proizvodnje s pomočjo domačega dela.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem mariborskem živinskem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: debeli voli 4 do 4-50 Din, poldebili 3 do 3-50 Din, plemenski 2-50 do 3-75 Din, biki za klanje 2-50 do 3-50 Din, debele klavne krave 2-50 do 4 Din, plemenske krave 2-50 do 3 Din, krave klobasarice 1-25 do 1-75 Din, molzne ali breje krave 2-50 do 3-50 Din, mlada živina 2-75 do 4-50 Din, teleta 5 do 6 Din. Za meso so na trgu naslednje cene: volovsko meso I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 7 do 8 Din, meso od bikov, krav in telic 4 do 6 Din, telečje meso I. vrste 12 do 14 Din, II. vrste 8 do 10 Din, sveže svinjsko meso 10 do 16 Din.

Sejmi

25. januarja: Dolnja Lendava, Blagovica, Radeče, Slovenjgradec, Koprivnica;
28. januarja: Dolenja vas pri Kočevju;
29. januarja: Rajhenburg, St. Jurij ob Taboru;
30. januarja: Rakek.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:
1 dolar za okrog 56 Din;
v devizah:
100 nemških mark za 1350 do 1360;
100 italijanskih lir za 280-44 do 282-84 Din;
1 dolar za 55-99 do 56-16 Din;
100 francoskih frankov za 221-18 do 221-84 Din;
100 češkoslovaških kron za 166-45 do 166-95 Din.
Vojna škoda je beležila tečaj okrog 244 Din (za februar po 225 do 229 Din), investicijsko posojilo pa po okrog 58 Din.

Kratke vesti

— **Potujoča kmetijska razstava in šola.** Ze več kot šest mesecev se vršijo priprave za potujočo kmetijsko razstavo in šolo, ki bo sestavljena na 22 železniških vagonih. Razstava bo poučnega

značaja za čim širše vrste kmetovalcev. Iz Beograda bo odšel vlak z razstavo v začetku februarja. Obstal bo na vsaki postaji, tako da bo v teku dveh let obvozil vse postaje naše države.

— **Šesttedenski kmetijski tečaj v prevalskem srezu.** Banska uprava v Ljubljani je priredila v prevalskem srezu šesttedenski zimski kmetijski tečaj, in sicer na Muti. Otvoritev je bila 19. t. m. Tečaj bo trajal do 21. februarja. Vrši se v šoli.

— **Letošnji kožni sejem v Ljubljani** bo 25. januarja. Lovci, ki hočejo za pravično ceno vnovčiti svoj pridelek, naj se strnejo in podpro skupno prodajo pod okriljem Lovske zadruge, ki vodi naše lovsko gospodarstvo, in pa Ljubljanskega velesejma, ki skrbi v splošnem za razvit naših trgovine, obrti in industrije. Če hočemo vzdržati cene, ki so določene na svetovnem trgu, nam ne preostaja drugo, kakor da prodajamo skupno. Tisti trgovci, ki jim gre za večjo količino in navadno plačujejo po svetovnih cenah, bodo prihajali na naše sejme le takrat, kadar jim bomo lahko nudili mnogo dobrega blaga. Naša «Divja koža» sprejema kožuhovino do ponedeljka 25. januarja. Pošljite kožuhovino takoj na naslov: Ljubljanski velesejem, Ljubljana.

DOPISI

BRASLOVČE. V Orli vasi pri Braslovčah je v starosti 77 let umrl po daljši bolezni posestnik g. Ivan Kronovšek st. Pokojnik je bil dober gospodar in splošno priljubljen. Bodi pokojniku ohranjen blag spomin, žalujočim naše sožalje!

CERKNICA PRI RAKEKU. Naš Sokol je imel v nedeljo 17. t. m. glavno skupščino ob primerni udeležbi članstva. Po uvodnih besedah in čitanju savezne poslanice po starosti br. Werliju je bilo iz izčrpnih poročil funkcionarjev razvidno uspešno delovanje društva v vsakem pogledu. Društvena uprava ostane z malo izjemo ista. H koncu se je br. starosta poleg preminilih bratov Levca in Zgonca predvsem spomnil tudi pokojnega staroste slovanskega sokolstva dr. Scheinerja, katerega spomin smo vsi prisotni primerno počastili. — Dramski odsek Sokola nam spet obeta lep večer. Priredi namreč v nedeljo 24. t. m. ob pol 20. v domu znano burko s petjem «Radikalna kura». Vse vloge so v pravih rokah in je uspeh igre že vnaprej zagotovljen.

ČRNOMELJ. Na polnoštevilno obiskanem občnem zboru Sokola v Črnomlju je bil ob prisot-

Ivan Albrecht:

Mora

«Nace, le stopi zdaj z njo!» je nato ukazala mati Neža. «Prav do hiše pojdi, da se ne bo bala.»

«Aha», se je zamajal Nace, a zunaj je povedal, kar ga je žgalo:

«Veš, kaj je rekla Cincija?»

«Kaj?»

«Da z našo materjo ne bo nič», se mu je odvalilo.

Tršarjeva je gostačkino sodbo poznala že iz materinih ust, a Naceta je zavrnila:

«Beži in nikar ne verjemi! Kaj neki ona ve!»

«Jaz tudi pravim, da baba govori kar tako», se je razmahnil, «jezen sem pa le! Veš, Zinka, ta baba je zlodej. Kakor bi mora legla name, se mi vidi, kadar je Cincija blizu.»

«Nič ne misli na to», ga je odvrčala Zinka, vendar se je na tistem čudila, odkod pri njej enak neprijeten občutek, kadar je Cincija v bližini.

Oba v svoje misli zatopljeni, sta nato molčala, dokler se ni pred hišo oglasila Zinka:

«Brez zamer, Nace, ko si imel še nadlego z menoj!»

«Nič», je zamahnil, «le rajši glej, da res jutri spet prideš!»

«Bom —»

Voščila sta si lahko noč, toda za Hojnikovega ni bila lahka. Malo čez polnoč se je materi po-

slabšalo, proti jutru pa se je reva za vedno ustavilo srce.

Kakor hitro je zjutraj gostačka izvedela, kako je z Nežo, je hitro zdirjala k Tršarjevim. Ker je bila mati Marta medtem že odšla k Hojnikovim, se je lotila Zinke:

«Vidiš, ali nisem brž povedala, kaj bo! O, mene še ni nikoli prevarilo!»

Mladenka jo je z grozo poslušala.

«Ali zame nimate nič novic?» je trepetala.

«Zate? Kakšnih novic neki hočeš? Piruh imaš oddan, ženin pa itak pride sam», jo je vščnila Cincija in se zarežala

«Kakšen ženin?» je hrepeneče rdela dekle in odvedlo gostačko v kuhinjo, da bi bili bolj sami. Cincija se je s pogledom sumljivo zapirila vanjo:

«Nekaj mi skrivaš, pa ne boš skrila!»

Zinka je streslo.

«Čisto nič vam ne skrivam», ji je šlo na jok. «Za božjo voljo, še pri spovedi ne bi mogla govoriti bolj po pravici...»

«Zakaj pa potlej praviš: Kakšen ženin?» je vztrajala Cincija.

«Tako... Saj sami vidite, da Nace zmeraj bolj tišči za menoj», je šepetala Tršarjeva.

«Hočeš reči, da ni dosti pomagalo, kar sem ti dala», se je vznemirila Cincija. «Ali si se pa tudi ravnala natanko po naročilu?»

Zdaj je bil Zinki gostačkin pogled preoster. Kakor splašena ptička je prihulila glavica in skoro neslišno dahnila:

«Seveda sem...»

«Saj ni res», je zasekala Cincija. «Le meni nikar ne pravi, ko dobro veš, da je vse zastonj. Rajši povej, kakor je!»

«Kaplje si mu nisem upala dati», je brezbarvno izpovedala Zinka in se nestrpno poigravala s predpasnikom.

«Potlej pripiši nepravilne sami sebi», se je obrnila gostačka proti vratom. «Pa srečno in le dobro se imej!»

In je že naglo odšla skozi vežo.

«Mati Cincija», je skočila preplašena Zinka za njo.

«Kaj je?»

«Stopite no še malo noter», je prosilo dekle.

«Ne utegnem, ljuba moja. Prazniki so tukaj, jaz pa polne roke dela in še nič počejnega», je gostolela gostačka in kar odhajala.

«Pa vsaj recite, kdaj prideste», so se proseče svetile dekletove oči.

Gostačka se je smehljala:

«Kdaj človek gre, že ve, kdaj pride, je pa v božjih rokah.»

Izza ogala ji je še zaklicala:

«Mudi se ti itak ne!»

Zinki se je videlo, da je padla na pogorišče, tako trpko ji je bilo pri srca. Jokala bi, toda po dvorišču je iz bleva prihajal oče. Dekle se je vzravnalo in odšlo v hišo, ali solze so le zapolzele po licih.

«Zakaj jokaš?» je strmel oče Blaž, ki je prišel za njo.

nosti župnega delegata iz Karlovca predlagan v potrdilo naslednji odbor: za starosta Spiro Vranković, za podstarosta Karel Müller, za načelnika Jože Štrubelj, za načelnico Vera Malerčeva, za tajnika Lojze Marič, za blagajnika Julij Šetina, za zapisnikarja Lojze Štular, za gospodarja Avgust Kramar, za odbornike Rafael Ipavc, Dore Šetina, Jože Peršak, Hinko Prelovec in Niko Furlan. Te dni je začel Sokol pevske vaje. Petje, za katero vlada veliko zanimanje, vodi br. Martelane.

DOBINDOL. Po suši prizadeti gospodarji v občini Dobindolu so se obrnili na županstvo in na poslanca g. Antona Klinca za pomoč in sedaj je nakazan en vagon mrve. Upamo pa še na nadaljnjo pomoč. — Pri nas se je zadnja dva tedna pridno delalo za Gasilni dom. Vsak dan je bilo zaposlenih po deset delavcev tesačev, ki so pridno tesali in delali ostrežje in stolpec za cevi, tako sta sedaj vsa streha in stolpec zložena na vrtu Franca Povšeta. Vse delo se je vršilo s kulukom. Les so darovali in navozili sami vaščani. Hrano za delavce so dali vsak posestnik po en dan. Vaška složnost se je pokazala zlasti pri likofu, ki je bil 14. t. m. v hiši Franca Povšeta. Velika miza je bila polna jedi in pijače, ki so jo pridno nosile naše vrle gospodinje. Pri likofu je imel lep nagovor podporni član gasilnega društva Matija Blatnik. Bodi zahvala vsem, ki se kaj pomagali pri delu. Prisrčna zahvala pa tudi tovarišem iz Gornjih Sušic!

DRAMLJE. Občni zbor Sokola se je ob lepi udeležbi vršil 17. t. m. v stari šoli. Prisotni so bili tudi bratje iz št. Jurija Seručar, Zagar kot župni delegat in sestra tajnica Zdolškova. Delovanje Drameljčanov je bilo v minilem letu prav uspešno. Zupij v potrdilo se je predložila naslednja uprava: starosta župan brat Franc Mastnak, tajnik in podstarosta gostilničar brat Josip Mlakar, blagajnik br. Josip Jakopin, načelnik br. Franc Ribič, podnačelnik br. Filip Jakopin, prosvetar in matrikar nadučitelj br. France Korbar, računska pregledovalca brat Andrej Jesenek in učiteljica sestra Marija Bregantova.

DRAŽGOŠE. Pred dnevi se je priredila v režiji br. Markla igra «Krst Jugovičev». Igra je uspela v splošno zadovoljnost. Posebno je uspel nastop br. Ambrožiča v vlogi Blažeta. Zeleti je le še več takih prireditev. — Smučanje se je tudi pri nas zelo razvilo. Sokol je ustanovil smučarski odsek, ki je pridno na delu. Na praznik 2. februarja priredi odsek smučarske tekme, ki bodo ob-

sezale poleg tekem članov še propagandne tekme gostov. Pričakovati je precej udeležbe, ker je naše za smučanje dobro ozemlje znano daleč okrog. Kdor enkrat poseti naše lepe gorske kraje, ga tudi še pozneje vsaka priložnost privede nazaj k nam.

KOPRIVNIK V BOHINJU. Ko sem na svoji poti prišel tudi na Koprivnik, me je zdramilo iz uživanja solnčnega dne razbijanje na nekem hlevu blizu cerkve. Zanimal sem se podrobneje za to delo, pa sem zvedel, da se ustvarja na tem skednju dvorana nekega društva. Čudno! Na hlevu je najbrž spravljeno seno ali kaj podobnega, spodaj morda prebivajo krave. Tu se bo torej igralo, pelo, koncertiralo in predavalo poleti in pozimi, a pozimi ne pojde brez peči. Ali bo na hlevu peč, ko je že petrolejska luč nevarna? Kolikor mi je znano, na Koprivniku ni baš preveč pripravne vode za gašenje požarov. Ali so oblastva napravo dvorane na skednju dovolila? — Popotnik.

OSLUŠEVCI. Župan občine Cvetkovcev, g. Joško Lah, je naš ugleden vaščan, ki nam je s svojim dosedanjim javnim udejstvovanjem porok za vestno, napredno in nepristransko gospodarstvo v občini. G. Lah je tudi bil nedavno od banske uprave imenovan za člana sreskega cestnega odbora v Ptuj. Gotovo je, da se bo kot tak pobrigal za gradbo potrebne ceste Osluševci-Formin-Gajovci-Stojnici.

SLOVENSKA VAS PRI ČABRU. Ker se že dolgo časa ni nihče oglašil iz naših hribov, prosimo za malo prostora v «Domovini». Letošnja zima nas je našla v zelo hudi stiski. Tudi v naših hribih živijo ljudje le od zaslužka svojcev, ki gredo v šume po vsem svetu. Letos pa je malo dela, a draginja je zmerom enaka. Če kmet popolnoma opeša, se bo tudi ostalim stanovom pričelo slabo goditi.

SV. ANTON V SLOVENSkih GORICAH. Sokol bo imel v nedeljo 24. t. m. redni letni občni zbor ob 15. v društveni dvorani. Pred občnim zborom bo nagovor v počastitev spomina umrlega brata dr. Josipa Scheinerja. Bratje in sestre, pridite točno in polnoštevilno!

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. V nedeljo 17. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor Narodne strokovne zveze za območje Hudo jamo ob prisotnosti okrog 80 rudarjev. Poročilo o pomenu organizacije je podal g. Kravos, centralni tajnik NSZ., o splošnem položaju rudarjev pa g. Miha Koren, predsednik NSZ v Trbovljah. Stvarnim

izvajanjem govornikov so zborovalci sledili z največjo pozornostjo. Po poročilu govornikov se je soglasno izvolil naslednji odbor: predsednik Šunter Franc (Brezno), prvi podpredsednik Špende Ivan (Rečica), drugi podpredsednik Dornik Ferdo (Brezno), tajnik Knez Drago (Sv. Jedert), blagajnik Sluga Ludovik; odborniki: Kapla Josip (Trnovo), Lapornik Rudolf (Sv. Jedert), Peklar Maks (Trnov hrib), Rak Matevž (Brune), Majdič Anton (Huda jama), Požun Slavko (Sv. Jedert), Hribar Anton (Trnov hrib) in Stradar Robert (Brezno). Ob priliki občnega zbora je pristopilo k organizaciji 62 članov. Ostali, ki žele biti člani, naj se javijo pri gori omenjenih funkcionarjih podružnice, kjer dobi vsakdo potrebna navodila.

SV. TROJICA TIK ROGAŠKE SLATINE. Dne 22. decembra nas je za vedno zapustil prijatelj gospod Simon Kužner iz Perneka, star šele 42 let. Pokojnik je bil dober sosed in prijazen z vsemi ljudmi. Blag mu naj bo spomin! — Dne 31. decembra je postal naš občan in prijatelj g. Anton Kos, po domače Češnjekov Tonče, ki je čez 35 let delal za košček kruha na Francoskem v železnem rudniku, žrtev nesreče. Padel mu je v rudniku kos železne rude na vrat in ga ubil. Bodi mu lahka tuja zemlja!

ŠMARTNO POD ŠMARNO GORO. Naša šola je praznovala oba državna praznika z deklamacijami, petjem in govori učencev in učenk, kar je napravilo najboljši vtis na prisotne. Le žal, da nam v te namene primanjkuje prostorov. — Za božične praznike je bilo obdarovanih 18 najrevnejših otrok s čevlji, ostali pa z raznimi živili. Hvala vsem dobrotnikom, ki so pripomogli k obdaritvi. — V nedeljo 10. t. m. se je vršil v šoli sestanek, na katerem je poročal poslanec g. Koman. Po končanem poročilu so se stavila razna vprašanja na g. poslanca, ki je obljubil svojo pomoč, kolikor bo v njegovi moči.

Mož in žena.

Žena: «Zdaj, ko sem si dala ostriči lase, ne moreš več trditi, da sem kakor stara žena...»

Mož: «Ne, zdaj si kakor star mož...»

Dvornomo.

Bodoči tast: «Vi bi hoteli poročiti mojo hčerko... Ali pa ste že razmišljali, kako boste mogli vzdrževati družino?»

Snubec: «Mislim sem prav za prav samo na hčerko... Če pa ni drugače, se bo za njenega očeta in njeno mater tudi še kaj našlo...»

«Na rajno botro mislim», se je skrivala hči. «I, kaj češ! Vsi pridemo na vrsto: ona je prestala, nas pa še čaka», jo je z običajno prislovico miril oče. «Napravi se, pojdiva malo tja! Spodobi se...»

«Pojdiva», je brez volje ustregla Zinka in odšla z njim.

VI.

«No, tole ima človek nazadnje za vse pehanje», je dejal Dolfe, ko sta se s Cincljo vračala s Hojničinega pogreba. «Odneso ga in zagrebejo, pa ni več lačen ne zemlje ne deparja.»

«O, kdaj sem že vedela, da pride pri Hojnikovih do tega», je govorila Cinclja. «Saj je gospodar tak samogoltnož, da rajnici še poštene obleke v grob ni privoščil. Bojda so ga komaj pregovorili, da ji je dal obleči poročno obleko, čeprav njemu ne bi bila za nič, ko se vendar zdaj čisto drugače nosijo, kakor so se takrat, ko je Francem jemal rajno Nežo.»

Hlapec je debelo pogledal in od začudenja ni mogel govoriti, medtem ko je Cinclja kakor sama zase pravila, da ne b iza več svet marala živeti pod Hojnikovo streho.

«Za Naceta pa pravijo, da je dober človek», si je slednjič opomogel Dolfe, a gostačka je opovrgla:

«Oh, vsi so iz ene vrbe zviti! Tako na vrat na nos sem letela k rajnici, ko je prišla Tršarica pome, da bi kmalu se vrat ne bila utegnila pošteno zapreti, in vse sem dala, kar sem vedela in znala, da bi še kaj lajšalo bolečine, pa misliš,

da sem kaj dobila za to? Še toliko mi niso dali, kar dam beraču vbogajme jaz, ko veš, da sem reva!»

«Najte no, mati, ali prav slišim?»

«Kakor zares me vidiš tukaj, ti pravim! Potlej sem mislila, bo vsaj kdo rekel: Baba, stopi z nami na sedmino in izpij kozarec vina! Kakopak! Še pogledal me ni nihče. Saj mi ni nič in lačna tudi ne bom zavoljo tega, grdo pa je, ali ne?»

«Fej!» je potrkal Dolfe in pljunil. «Škoda potlej Zinke, če jo mislijo res pahniti v take vice.»

«Ali si kaj slišal?» je zasrbelo Cincljo.

«Sem in nisem», je menil hlapec. «Oni dan jo je Nande nekaj dražil, ko smo pokladali živini.»

«In kaj je dejala deklina?» je napol zaprla Cinclja oči.

«Kolikor je Nace preokoren, je tista tvoja Zalka preveč na vzmeti, ga je zafrknila. Kar obmolknul je Nande,» je pravil hlapec, «tako ga je piknilo. No, Kotnikova je res taka, kakor bi imela sršene v sebi.»

Cinclja je molče gubala čelo. Dolfetovo pojasnilo je ni nič kaj zadovoljilo. «Ali res misli deklina na Hojnikovega?» jo je grizlo. «Potlej je morda že vse zastoj. Tukajle bo treba korenito poprijeti...»

«Ali pa mogoče sploh nič», je končala na glas. Dolfe je skomignil z ramenji, ker ni vedel, kaj hoče ženska s tem, čez čas pa se je zarežal, da so mu brizgale sline iz ust:

«Vi ne boste jemali Naceta, jaz ne Zinke, ali ni res, mati? Kaj naju to potlej briga!»

«Tepec», se je v srcu jezila Cinclja, z besedo pa:

«Dobro si jo pogodil! Vesele praznike, Dolfe, in dosti piruhov!»

Slišalaje za seboj govorjenje in zavila je z velike poti v gozd, da se je kakor lisica priplazila v bajto. Dolfe je obstal in topo gledal za njo.

«Salamensko strašilo babje,» je mrmral, «kar piči jo, pa ti jo pcedi! Ali je spak prismuknjen ali pa je z vragom zmenjen, da se tako ogiblje ljudi.»

Pričakoval je, da se bo Cinclja vsaj ozrla nazaj, toda ženska je izginila ko večer. Medtem so ga počasi došli pogrebeci. Zbrana je bila do malega vsa Oklada. Spredej možje in fantje, potlej dekleta, a zadaj so šle žene. Dolfe se je pridružil Lipetu, ki je bil hodil dotlej sam zase. Medtem ko so vsi govorili o vrlinah rajne Hojnice, je hlapec ustavilo fanta, se jelo sliniti in mu med razburjenim trkanjem zaupalo, kar je bilo pravkar slišalo. Jecljavo pripovedovanje se je tako zavleklo, da so jele že hoditi žene mimo stoječega para.

«Kdo je pa spet to skuhal?» se je vtaknila vmes mati Marta, ki je mimogrede slišala tisto o obleki. «Saj sem vendar sama pomagala oblačiti rajnico in vem, kako je bilo.»

(Dalje prihodnjič.)

DOMAČE NOVOSTI

Opozorilo naročnikom

Dasi je že polovica meseca januarja za nami, vendar niso še vsi naročniki obnovili naročnine za leto 1932. Zato vse prizadete prosimo, naj se brez odlašanja poslužijo položnic, ki jih imajo doma, in naročnino poravnajo. To velja tudi za one, ki nam še za minilo leto 1931. dolgujejo kaj naročnine. Kdor nima več položnic, naj piše upravi lista, ki mu pošlje drugo. Hitite izpolniti čimprej svoje dolžnost, da v pošiljanju priljubljene «Domovine» za Vas ne bo presledka.

Upravništvo «Domovine».

* Poštuna je zvišana. Mnogi še sedaj ne vedo, da je poštuna za pisma od dne 1. decembra dalje zvišana na 1-50 Din, za dopisnice pa na 75 par. Samo v okoliših domače pošte je ostala v veljavi prejšnja poštuna. Tudi ne smemo več rabiti starih pisemskih znamk. Veljavne so le nove z napisom Jugoslavija.

* Žrtve omejevanja obratov. Vevška papirnica je odpovedala delo vsem rokodelcem, ruška tovarna za dušik pa 86 delavcem. Kam se naj siromaki zatečejo zdaj pozimi in v teh za delo hudih časih?

* Lastnike zunanjih anten opozarja Radio Ljubljana na naslednje: V območju novega omrežja iz velenjske elektrarne prečkajo antene večkrat vod imenovane elektrarne z visoko napetostjo. Ker se lahko pripeti, da se antena odtrga in dobi stik z visoko napetostjo, je radijski naročnik lahko v smrtni nevarnosti. Zaradi tega opozarjamo, da prestavijo pravočasno svoje antene tako, da ne bodo križale električnega omrežja.

* Uprava bolnice za duševne bolezni v Novem Celju sporoča: V novoustanovljeno bolnico za duševne bolezni v Novem Celju je za enkrat mogoče sprejeti le sto moških bolnikov. Sprejem se do nadaljnjega ne vrši neposredno, temveč iz bolnice za duševne bolezni v Ljubljani. Zupanstva in posamezniki se naprošajo, naj prošnji za sprejem umobolnih nikar ne pošiljajo upravi bolnice v Novem Celju, temveč še vedno upravi splošne bolnice v Ljubljani v svrhu sprejema na opazovalni oddelek. Takim prošnjam naj prilagajo vedno predpisano zdravniško izpričevalo.

* Kovani drobiž iz niklja po 20, 10 in 5 par, iz game po 10 in 5 par, avstro-ogrski iz niklja in pakfonga po 10 in 20 vinarjev in iz železa po 20 vinarjev je preстал biti zakonsko plačilno sredstvo z dnem 30. novembra 1931., ko je dobil obvezno moč zakon o kovanju srebrnega denarja po 10 in 20 Din. Ta drobiž se zamenjava za kovani denar po 25 par do konca novembra 1932. pri blagajni finančne direkcije v Ljubljani in pri davčnih upravah.

* Kmetijske službe. Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino daje nasvete in navodila glede kmetijskih služb svojim članom. Večji posestniki in sorodni kmetijski obrati, ki potrebujejo nameščence kmetijske stroke, se lahko obrnejo na tajništvo omenjenega društva (kmetijski referent v Kranju). Društvo bo izkušalo po svojih močeh pomagati tako enim kakor tudi drugim, če bo dovolj prijav z obeh strani.

* Srečke Rdečega križa so bile izžrebane na zadnjem žrebanju, ki se je vršilo 15. t. m., v tehle serijah: 451, 1034, 1501, 1650, 1932, 3198, 3279, 3486, 3707, 3925, 4453, 4475, 5301, 6160, 6585, 6972, 7864, 8449, 8801, 9115. Glavni dobitnik 25.000 Din pa je zadela srečka št. 3, ser. 4342.

Vedno beli zobje

Poročam Vam, da že 15 let uporabljam zobno pasto «Chlorodont». Se nikdar nis ni-razočarala. Imeli smo vedno belo zobje in prijeten okus v ustih, tembolj ker uporabljana že dalj časa Chlorodont ustno vodo. Tudi uporabljala čela družina samo Chlorodont zobne četke. J. Podgornik, T. ... Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8.— in Din. 13.—, ter ravnačite vsak nadomestek.

* Tobačne srečke. Pri zadnjem žrebanju 16. januarja je zadela 100.000 Din srečka št. 11, serija 8106. Nadalje so bile za amortizacijo izžrebane tele serije, ki se plačujejo po 17 Din za kos: 294, 413, 814, 886, 1031, 1109, 1389, 1561, 1632, 1811, 2008, 2661, 3015, 3220, 3430, 3737, 3807, 3823, 4018, 4294, 4423, 4554, 4743, 4813, 4831, 4881, 4927, 5014, 5125, 5319, 5410, 5511, 5751, 5813, 6137, 6250, 6405, 6436, 6446, 6462, 6682, 6980, 7156, 7341, 7590, 7944, 8050, 8134, 8558, 8653, 8713, 8753, 8988, 9117, 9163, 9352, 9444, 9657, 9851, 9969.

* Koliko je lani izdala Ljubljana z okolico za tobak. Ljubljanci in okoličani so pokadili za 38 in pol milijona dinarjev raznega tobaka in tobačnih izdelkov. Največ se je lani prodalo dunavskega tobaka za pipo. Med cigaretami je na prvem mestu Zeta. Cigaret s to znamko se je prodalo nad 71 milijonov.

* Najstarejši človek Jugoslavije je umrl. V Zmijanju pri Banji Luki je umrl najstarejši mož Jugoslavije, 128letni Vaso Šurčan. Pokojnika so pokopali ob veliki udeležbi naroda.

* Smrt starega moža. Iz Velikega Mraševca nam pišejo: V Velikem Mraševem, občina Cerklje ob Krki, je predzadnje sredo umrl Anton Pire, ki je minilo jesen izpolnil 94 let. Bil je najstarejši občan in se je do nedelje pred smrtjo počutil povsem zdravega. Brez očal je čital in tudi nit v šivanko vdeval. Bil je svoj čas dober posestnik. Naj v miru počiva!

* Ogenj je uničil gospodarsko poslopje posestnika Franca Trstenjaka pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju. Poleg sena in slame so zgoreli tudi vsi vozovi in vse gospodarsko orodje. Kako je požar nastal, ne vedo, sumijo pa, da ga je podtaknila zlobna roka.

* Obup umobolne ženske. Te dni je skočila v Dravo pri Dravogradu 34letna Barbara Vravnikova, sestra selskega pismonoše dravogradske pošte. Zjutraj se je bila bolje napravila, potem pa se poslovila s pretvezo, da gre k sorodnikom. Nedaleč od doma pa je usmerila drugo pot. Na obali je pustila plašč in torbico.

* Hišo in gospodarsko poslopje je uničil ogenj tesarju Francu Podstenšku, po domače Repecu, na Lomu pri Šoštanju. Razen živine niso rešili skoro ničesar drugega. Kako je ogenj nastal, ni znano.

* Nesreča s čevljarškim nožem. Mladi 15letni Ivan Krhin iz Št. Jerneja se je učil čevljarške obrti pri nekem čevljarju v istem kraju. Nedavno pa je mladenič doletela huda nesreča. Fant je sedel na svojem stolu in z ostrim čevljarškim nožem rezal rob podplatov pri nekih čevljih. Pa mu je ostro rezilo zdrknilo po gladki podlagi in se mu zasadilo v prsi. Fant je omedlel in obležal kakor mrtve. Pritekli so domači, ki so mu nudili prvo pomoč. Izprali so mu krvavečo rano in pri tem ugotovili, da je bridko rezilo tik nad srcem omagalo, ker se je zadelo ob rebrno kost, kar je fantu rešilo življenje.

* Smrt na kolinah. Nenavadna smrt je zadela upokojenega železniškega čuvaja in posestnika Franca Znidariča v Hočah. Imel je na domu kolino, na katere je povabil tudi svoje znanee. Zvečer, ko je bilo že vse gotovo, je povabil goste v sobo, kjer je bila pripravljena večerja. Tedaj pa je začutil strašne bolečine v trebuhu. Ker bolečine niso odnehale, so ga opolnoči odpeljali v bolnišnico, kjer je bil operiran, toda je kmalu po operaciji umrl. Pri operaciji so ugotovili, da mu je počilo malo črevo. Zapušča ženo, hčerko in dva sina.

* Obesil se je v Lipah Martin Gečeli. Pokojnik je bil samotar, a dober človek. Svoj čin je gotovo storil v duševni zmedenosti.

* Zaloigra rodbine na Bledu. Na Bledu se je odigrala pretresljiva zaloigra. Mladi blejski lesni trgovec inž. Vladimir Klimanek je ustrelil so-progo Gabrijelo, mladega sinčka Vladimira in sebe. Vsi trije so bili zadeti v glavo. Kaj je gnalo mladega moža v obup, ostane menda za vedno skrivnost, ker je vsa obitelj živela v ugodnih gmočnih razmerah in sta se oba zakonca zelo dobro razumela.

* Smrten padee. V ponedeljek je 48letni posestnik Ivan Bogatin v Malehovi pri Oplotnici na poledenelih tleh tako nesrečno padel, da je nezavesten obležal. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico, kjer pa je podlegel poškodbam.

* Naplavljen moško truplo, visoko približno 165 cm, v delavski obleki, šibke rasti, se je našlo na levem bregu Savinje pod Blagoslovljenim studentem pri Laškem.

* Nevaren požar v Šmarju pri Sevnici. V nedeljo zvečer je nastal požar v hiši posestnika Zeliča v Šmarju. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Sevnice in Boštanj. Kako je nastal požar, še ni dognano. Goreti pa je začelo v shrambi za živinsko krmo. Domači so rešili skoro vse pohištvo in živino, a hiša je popolnoma zgorela.

* Žrtve steklih psov. V celjsko bolnico so pripeljali kar pet oseb, ki sta jih ogrizla dva stekla psa. Prva žrtev je 61letna posestnikova žena Marija Novakova iz Nestople vasi pri Črnomlju, ki jo je ugriznil domači stekel pes v levico. Isti pes je v isti vasi ugriznil sedemletno posestnikovo hčerko Alojzijo Cesarjevo v desno nogo, nadalje 31letnega posestnika Alojzija Cesarja v desno roko in šestletnega posestnikovega sinčka Antona Kopša v desno nogo. Sosedov pes, prav tako stekel, pa je ugriznil 14letnega posestnikovega sina Jožeta Cesarja v obe nogi.

* Samomor Slovenca v Zagrebu. V Zagrebu je tamkajšnji trgovec Ivan Klapše našel truplo nekega policijskega stražnika, kateremu je iz rane na glavi tekla kri. Komisija, ki je kmalu prispela na lice mesta, je ugotovila, da gre za samomor. Pokojnik si je v usta pognal iz službenega revolverja kroglo, ki je povzročila takojšnjo smrt. Samomorilec je Frane Kunej, star 29 let in po rodu iz Šmarja pri Jelšah.

* Huda nesreča na Kolpi. Po stari navadi hodijo kmetje iz Šipka pri Karlovcu ob nedeljah k službi božji v Ozalji. Po maši je kmetica Magda Mikotova s svojim sinom obiskala bodočo sinabo, potem pa sta se oba napotila domov. Pri prevozu čez Kolpo je zasedlo čoln osem moških in žensk. Že blizu nasprotne obale pa je čoln zadel ob neko skalo tako, da so vsi popadali v vodo. Vsi so se rešili, le Magda Mikotova je utonila.

* Troje žrtve neprevidnega ravnanja z ognjem. V Zloganju pri Višnici so se nedavno zadušili v zidnici nekega posestnika od plina, ki je nastal od tlečega lesa, 23letna domača hčerka, njen 12letni nečak in neki 24letni posestnikov sin, ki je prišel na obisk. Zjutraj je našel vse tri mlade žrtve mrtve pokojničin brat, ki je prišel pogledat k vinogradu, kjer je oskrbovala pokojnica živino.

* S polenom po glavi. Dne 8. t. m. je Jakob Šalamun, viničarjev sin od Sv. Bolfenka v Haložah, iz neznanega vzroka udaril s polenom po glavi Blaža Jusa, posestnikovega sina, prav tam stanujočega. Jus se je nekaj časa sam zdravil doma, ker pa mu je bilo vedno slabše, so ga prepeljali v ptujsko bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima počeno lobanjo. Jusovo stanje je brezupno.

* Požar v Cezanjevih. Predzadnji ponedeljek malo pred polnočjo je začel goreti skedenj posestnika Ivana Pušenjaka v Cezanjevih. Prihiti so sicer gasilci iz domače vasi, Lukavec in Križevcev, vendar je skedenj zgorel do tal z vso zalogo sena in slame, drvni, vozovi in kmetijskimi stroji vred. Ker je požar nastal sredi noči in daleč od vseh dimnikov in ognjišč, je brez dvomno zanetila ogenj zlobna roka.

* Rop sredi Krškega. Ko je predzadnje nedeljo zvečer hlapec Valentin Pisanec, uslužben pri veletržcu g. Engelsbergerju v Krškem, hodil okrog doma, je zapazil, da je iz domačega hleva smuknil neznan moški, noseč pod pazduho zavoj.

ZAHVALA.

Podpisani izrekam s tem podpornemu društvu LJUDSKI SAMOPOMOČI v Meriboru za takoj mi izplačano podporo po smrti matere Ane Paderjeve najlepšo zahvalo ter priporočam vsakomur najtopleje, naj pristopi nemudoma k temu prepotrebniemu društvu.

V Novi vasi pri Ptuj, dne 10. januarja 1932.

Stekel je za neznanecem, ga lohitel pred lekarno in v svoje začudenje zapel, da ima neznanec pod pazduho njegovo najboljšo obleko in škornje. Zahteval je svoje roke nazaj, pa je tat posegel po nožu. Pisancu zabli tri rane in pobegnil. Spretnim krškim orožnikom se je posrečilo roparja izslediti v osebi Jožeta Urbanča iz Mrčevic, občina Cerklje, ki je že znan ptiček in je že osemkrat sedel za zapahi.

Kako postanem dober godbenik.

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru št. 104—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu godbeniku. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

* **Nož v rokah 13letnega dečka.** Te dni opoldne so se vračali iz braslovške šole učenci četrtega razreda proti Podvrhu. Med potjo so se začeli igrati za novčiče in pri igri je dobil 13letni Ivan Turnšek z Dobrovelj 50 par od 13letnega Ivana Parfanta, ki se je nedavno priselil s svojci iz Hrastnika in stanuje sedaj v Podvrhu. Parfant se je razburil in zahteval nazaj izgubljenih 50 par, ki n u jih pa Turnšek ni hotel vrniti. Tedaj je dečko privlekel iz žepa nož in začel z njim groziti, naposled pa je res tudi zabodel Turnška med rebra malo pod srcem. Hudo ranjeni šolar je imel še toliko moči, da je prilezel ves v krvi domov, kjer je padel v nezavest. Zločin malopridnega paglavca je razburil vso braslovško občino.

* **Bitka starih treh kraljev.** Starega običaja prepevanja Treh kraljev se že od nekdaj tudi na Dravskem polju poslužujejo otroci. Letos so pa pri nas hodili naokrog kot Trije kralji tudi trije starejši možaki od Sv. Marjete. Bili so dobro našemljeni in tudi peli so, da so se hiše tresle. Samo potem, ko je prišlo do obračuna, se je dogodilo nekaj, kar se med malimi kralji nikoli ne zgodi. Možaki so šteli nabrani drobiž in ker so čili že precej vinjeni, so se naenkrat sprli in potem se spopadli. Zabliskal se je tudi nož. Janez Lenard je zabodel svojega tovariša Simona Predikako v hrbet in mu provzročil hudo rano. Z zadevo se bo bavilo še sodišče.

* **Izsleditev tatinske družine.** Že lansko leto je Ivan Fric iz Gorišnice prijavil orožnikom v Veliki Nedelji, da mu je bil ukraden kovčeg s perilom. Dne 8. t. m. pa je Fric bil pri posestniku Francu Kelcu v domači vasi, kjer je naletel na Štefana Stepišnika, posestnikovega sina in delavca, tudi iz Gorišnice, in opazil, da nosi fant dve srajci iz sirove svile, ki ju je spoznal za svojo last. Prav tako je njegov brat Anton Fric videl enake srajce pri Štefanu Stepišniku ob priliki, ko so se nahajali v vaški gostilni. Ivan Fric je zadevo prijavil orožnikom, ki so hoteli pri fantu in njegovi materi Neži izvršiti hišno preiskavo. Mat, ki bi rada preiskavo preprečila, je orožnikom pred nosom zaklenila vrata, tako da so morali možje postave poslati po kovača, ki jim je vrata odprl. Pri tem je ženska silno razsajala in se razburjala. Da ne bi našli orožniki ukradenega perila, je vrgla v vodo eno srajco in ene spodnje hlače, ki so ju orožniki zaplenili. Sin Štefan pa se je s pomočjo svoje matere skril in umaknil preiskavi.

* **Iz zapora je pobegnil.** Prejeli smo: Rudolf Turk, bivši trgovinski potnik, stanujoč v Sodinji vasi pri Žužemberku, je prestajal v mesecih novembra in decembra lani v jetnišnici okrožnega sodišča v Novem mestu svojo devetmesečno kazen zapora, na katero je bil obsojen zaradi raznih sleparstev, ki jih je izvršil na ta način, da se je ljudem izdajal za zastopnika te ali one tvrde in pri tem neupravičeno kasiral denar. Dne 13. decembra pa je pobegnil iz navedene jetnišnice in je bila istega dne proti njemu izdana tiralica. Rudolf Turk, ki je 167 centimetrov visok, srednje krepke postave, rjavih oči, kostanjevih las in obleden dokaj lepo, se klati sedaj po Sloveniji in baje izvršuje še vnaprej podobna sleparstva, pri

čemer se predstavlja za potnika neke zagrebške zavarovalnice. Okrožno sodišče v Novem mestu (preiskovalni sodnik) opozarja javnost, da se navedenega Turka varuje in ne nasede njegovim sleparstvom, obenem pa naproša, da ga vsakdo, kjerkoli bi se pojavil, javi najbližji orožniški postaji.

* **Uboj na fantovski zabavi.** Iz Štrigove v Medmurju nam pišejo: Nedavno so se zbrali v Kerpeču pri Štrigovi v Gradišarjevi hiši fantje na domači zabavi. Iz malega prepira je nastal pretep, v katerem je eden izmed fantov domačega 23letnega sina Antona Gradišarja udaril s tako silo po glavi, da se je ta na mah sesedel. Že na tleh ležečega so obdelovali in ga tako zdelali, da je drugi dan umrl. Oblastva so uvedla strogo preiskavo.

* **Smrt krvoskrunilca.** V Srednji vasi pri Dragi se je obesil neki 65letni bivši krošnjar, ki se je izpozabil nad lastno hčerko, katere mož je v Ameriki. Hčerka ima, odkar ni moža doma, dva otroka. Nesrečni starec se je sodil sam.

* **Ciganski napad na tri kmete.** V ptujskem srezu se je izvršil izredno drzen napad ciganov. Te dni se je vračal s svojim vozom proti domu Marko Valenko, posestnik iz Stojncev, v spremstvu posestnika Ivana Jamnika iz Gajevev. Ko je bil kmalu popoldne pred gostilno Ferdinanda Pongračiča v Goričanah, so ju nenadno in brez vsakega povoda napadli trije cigani, in sicer 34letni Josip Krpač, 38letni oženjeni Mato Goman in 33letni Jožko Goman, vsi trije rojeni v Ludbregu in pravoslavne vere. En cigan je zgrabil na vozu sedečega Jamnika in ga stiskal za grlo, pri čemer ga je tudi tolkel z roko po desni strani glave. Obema posestnikoma so cigani prizadejali lahke telesne poškodbe. Med tem časom pa je privozil mimo neki Alojzij Prelog, ki je šel Valenku na pomoč. Tedaj pa je cigan Krpač zgrabil Preloga in ga z ročico udaril po glavi, da se je ta nezavesten zgrudil na tla. Cigani so po tem dejanju pobegnili. Drzni ciganski napad je bil javljen orožnikom v Zavrču, ki so začeli nemudno zasledovati napadalce. Našli so jih v vasi Lovrenčanu na Hrvaškem, kjer je taborila cela tolpa ciganov, kakih 40 po številu, v štirih šotorih. Orožniki so imeli mnogo opravka, preden so dobili iz tabora prave storilce, posebno ker se je vsa ciganska drhal uprla aretaciji trojice. Ako ne bi možem postave pomagalo okoliško prebivalstvo, bi napadalec sploh ne bilo mogoče prijeti. Vso prijeto trojico so prepeljali v zapore ptujskega sodišča.

POMANJKANJE SPANJA

je največkrat posledica nervoznega stanja. Stalno negovanje telesa s Fellerjevimi blagodišečim Elsafluidom, tem skozi 35 let preizkušenim domačim sredstvom in kozmetikom, vedno pomaga. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti pošilja 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici za 62 Din brez nadaljnjih stroškov lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsa-trg 360, savska banovina.

* **Obsojen zaradi dvoženstva.** Krepki in čedno oblečeni Janez z Gorenjskega je stopil te dni pred sodnika deželnega sodišča v Ljubljani. Janez je bil obtožen dvoženstva, ker je stopil najprej v zakon z Marjeto in se pozneje zakonito poročil z Lenko. Janez se je izgovarjal na to, da je njegova žena umobolna in na Studencu. Z Lenko se je poročil v Ljubljani, ker se mu je posrečilo prikriti, da ima prvo ženo še živo. Sodnik je Janeza obsodil na 14 dni zapora, toda pogojno za dve leti. Janez je sodbo sprejel.

* **Aretiran roparski napadalec.** Pred meseci je bil izvršen v okolici Kranja roparski napad na posestnika Matijo Gašperlina iz Senčurja pri Kranju. Roparska napadalec sta takrat pobegnila, vendar pa je orožništvo osumilo napada 25letnega brezposelnega rudarja Rudolfa Zoharja iz Zagorja in njegovega pajdaša Antona Omerzo iz okolice Brežic. Orožništvu je uspelo, Omerzo pred kratkim prijeti in ga izročiti sodišču, dočim je ostal Zohar na svobodi. Šele te dni je bila celjska

policija obveščena, da je roparski napadalec Zohar istoveten z Rudolfom Zoharjem, ki je hotel oropati nekega posestnika v Makolah, pa se mu to ni posrečilo, ker je posestnik pograbil puško in ustrelil roparskega vlomilca s polnim nabojem v levo nogo. Zohar se zdravi v celjski javni bolnici, kjer bo počakal ozdravljenja in aretacije.

* **Smrtna žrtev družinskega prepira.** Predzadnji ponedeljek okrog 14. se je posestnik Franc Lipar vrnil domov na svoj dom v Drenovec, kjer je v vinjenem stanju pričel prepir najprej s svojim 18letnim sinom Alojzijem, nato z ženo Frančiško in hčerko Marijo. Naskočil je v prepiru ženo, pa se je nekemu prisotnemu vaščanu posrečilo, da je Liparja ločil od žene in tako preprečil pretep. Misleč, da se prepir ne bo nadaljeval, je vaščan odšel in pustil družino samo. Tedaj pa se je Lipar znova raznel in naskočil ženo. Sin Alojzij je priskočil materi na pomoč, da jo brani pred nasilnim očetom. Z nožem v roki se je postavil med očeta in mater, v usodnem trenutku pa je v obrambi z nožem zadal očetu smrtonosno rano v levo stran trebuha tako, da mu je prerezal želodec in mreno. Lipar se je zgrudil na tla v mlaki krvi. Domači so takoj poskrbeli za prevoz poškodovanca v občinsko bolnico v Krškem, kjer je Lipar smrtonosni rani podlegel.

* **Nad žensko je šel z nožem.** V Rožni dolini pri Ljubljani je neznan potepuh ustavil služkinjo Angelo Bostnerjevo in jo nadlegoval. Ker je mladenka potepuha zavrnila, jo je sirovež dvakrat vbodel z nožem v prsi. Ranjenko, ki je doma od Sv. Petra pod Sv. gorami in ki je bila šele nekaj dni v Rožni dolini, so prepeljali v bolnišnico. Zločinca, ki jo je po svojem junaštvu nad žensko odkuril proti Ljubljani, zasleduje policija.

* **Zagonetna smrt 65letne kmetice.** V Krčevini pri Ptujju je stanovala v svoji hiši 65letna Marija Murkova, ki je bila na glasu kot precej premožna. Ko je dne 11. t. m. okrog osmih zjutraj potkal na njena vrata raznašalec kruha iz Ptujja, se mu na trkanje ni nihče odzval. To se mu je videlo čudno in v slutnji, da se je starki pripetila nesreča, je prikllical Janeza Lebarja, ki služi pri posestnici Lizi Slugovi v Krčevini za hlapca. Lebar je takoj prišel, šel k oknu in pogledal v sobo. Opazil je, da leži Murkova oblečena na postelji. Nato je zlezal skozi okno v izbo in odprl večna vrata. Šel je takoj nato klicat župana Franca Svenška. Vrnila sta se v izbo in ugotovila, da je starka mrtva. Zupar je o tem obvestil ptujske orožnike, ki so ugotovili, da je bil še prejšnji dan pri Murkovi neki fant in baje zahteval od starke denar. Starka je že prej tožila nasproti sosedom, da fant od nje vedno izsiljuje denar. Odkar je pred dvema mesecema dala posestvo nanj prepisati, je Murkovi vedno grozil, da jo bo oddal v hiralnico, ako mu ne da denarja. Ker se je ženica bala hiralnice, mu je seveda dajala denar in je na ta način od nje izvil okoli 7000 Din. Ker je bil podan sum, da starka ni umrla naravne smrti, je uvedena preiskava.

* **Sirov pretepač.** Alojzij Malek, sin posestnika v Jiršovcih, je zelo vdan alkoholu. Nedavno se je vračala od sv. maše pri Sv. Urbanu večja skupina fantov. Med njimi je bil tudi Malek, ki je bil že vinjen. Nenadno je Malek brez vsakega povesa potegnil iz žepa nož in začel mahati okoli sebe, tako da je z noževim držajem udaril Antona Krambergerja, viničarja iz Trnovskega vrha. Udaril ga je nekajkrat po glavi in mu na levi strani blizu senc prebil kožo. Še prej pa je pred cerkvijo napadel s kamnjem Ivana Krambergerja iz Jiršovcev. Sirovi pretepač se bo zagovarjal pred sodiščem.

Bolečine ishiasa

nastajajo zaradi obolenja živčnega korena v hrbtenici ter je to dolgotrajna bolezen. Za ublaženje bolečin priporočamo hitri zdravnik dnevno uporabo Pistyanskih obkladkov. — Originalno blato v dveh oblikah ima v zalogi

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

* Zaradi požiga skednja sosedu Juriju Flajniku je bil pred novomeškim sodiščem obsojen Nikolaj Šutej iz Vukovcev na eno leto robije.

* Požigalec lastne domačije pred sodiščem. Pred novomeškim okrožnim sodiščem se je zagovarjal kočar Janez Kastigar iz Starega brega zaradi požiga lastnega doma, zaradi česar je bila od požara ogrožena vsa vas in življenje sosedovih otrok. Obtoženi Kastigar je priznal, da je zažgal svojo domačijo, in izjavil, da je to storil zaradi tega, da se reši svojih sosedov, s katerimi je imel kot priseljenec večne spore. Sodišče je po kratkem posvetovanju spoznalo obtoženca za krivega dejanja ter ga obsodilo na eno leto robije in izgubo častnih pravic za dobo dveh let. Obsojenec je priglasil revizijo in priziv.

* Pri apnenju arterij v možganih in srečo dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine «Frane Jožefove» vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učeniki na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polstransko ohromelih s «Frane Jožefovo» vodo najboljši uspehi pri iztrebljanju črevesa. «Frane Jožefova» grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Razpis.

Sokolsko društvo v Konjicah razpisuje nagrado 2000 Din, ki jo prejme tisti, ki navede dejstva, na podlagi katerih se ugotovi atentatorji na društvenega starešino dr. Mejaka Ervina.

Ure, zlatnino in srebrnino

prodaja poceni in dobro trdka

H. Suttner
Ljubljana 5
Prešernova ulica
št. 4.

Tvrška razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Ure v vseh cenah od 44 Din navzgor.

Št. 120. Kovinasta ura (anker) 44 Din, s sekundnim kazalcem 78 Din.

Št. 121. Ista z Radiumom 58 Din, s sekundnim kazalcem 94 Din.

Št. 125. Budilna ura, 16 cm visoka, 49 Din z Radiumom 76 Din.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštne prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

Sama ve.

A: «Zakaj ne pokažeš svoji ženi, kdo je gospodar v tvoji hiši?»

B: «Ker to itak sama ve...»

IZ POPOTNIKOVE TORBE

NAŠI POSLANCI MED VOLILCI.

Laško, januarja.

Narodni poslanec g. Pavlič je imel predzadnji torek dopoldne shod v Jurkloštru, popoldne na Gračnici pri Rimskih Toplicah, zvečer pa v Šmarjeti in so bili vsi trije shodi dobro obiskani. Povsod je poslanec izčrpno poročal o delovanju narodne skupščine in o vloženi posredovanjih.

Novo mesto, januarja.

Predzadnjo nedeljo je imel poslanec g. Anton Klinc sestanek v Beli cerkvi. Lepo zbravanje je otvoril g. Cvetko Zorko. Poslanec g. Klinc je poročal o delovanju nove narodne skupščine in o nujnih posredovanjih, ki so že vložena in bodo v najkrajšem času rešena. Tičejo se v prvi vrsti kuluka in pa ukinjenja zapisnikov pri mlinih. V teku je tudi rešitev raznih drugih važnih zadev. Ob zaključku svojega poročila je svaril ljudstvo pred raznimi govoricami, ki se širijo iz zlih namenov, nimajo pa nikake podlage. Zbranim možem je priporočal tudi vpis v novo ustanovljeno vsedržavno stranko, katere krajevni odbor se že snuje.

Šenčur, januarja.

Na povabilo tukajšnjih občanov je imel narodni poslanec g. Janko Barle na Treh kraljev dan sestanek v Šenčurju. V lepo zasnovanem govoru je g. poslanec podal točno sliko dosedanjega delovanja v Beogradu. Ni prišel z obljubami in načrti, temveč je kot pošten in odkrit srčen mož resnega dela povedal, da iz ljubezni do kralja in domovine hoče z vztrajno voljo delati vzajemno z vsemi ostalimi državljani za blagor vseh stanov. Stvarno je dokazal nesmisel raznih neumnih govoric, ki jih trosijo okoli nekateri užaljeni samoljubniki. Res, radi smo poslušali iskrene in dobro želeče besede našega narodnega svečenika, ki zvesto služi Bogu, kralju in narodu.

K besedi se je oglašil naš zaslužni župnik g. Ivan Piber. Tudi njegove dobro pretehtane besede so šle vsem poslušalcem do srca, saj je govoril o resnem položaju kmeta z vso ljubeznijo. Spomnil se je tudi rajnega prijatelja Kreka, ki je bil mož poštenega dela. Pozival je g. poslanca, naj bo vedno ob naši strani.

Naposled se je še šolski upravitelj g. Franc Belin dotaknil vprašanja kmetijske naobrazbe in pozival prisotne, naj store, kar morejo, za izobrazbo naroda.

Lepo uspeli sestanek je zaključil posestnik g. Martin Sušnik, ki je pozval zborovalce k vztrajnosti pri delu za blagor naše domovine.

Po sestanku smo prihiteli ožji rojaki h g. narodnemu poslancu in se pristržno razgovarjali z njim, ki ga vsi visoko cenimo.

Trbovlje, januarja.

Poslanec g. Pavlič je na shodu predzadnjo nedeljo opisal med drugim razmere, v katerih živijo naši rojaki v rudnikih Begovini in Rtanju v Srbiji. Poslušalce so posebno zanimala poročila o posredovanjih, ki jih je g. poslanec vložil. Več teh posredovanj je bilo vloženi v prid hrastniških steklarjev. Posebno pozornost posveča g. poslanec novi pogodbi med upravo državnih železnic in TPD. Vso skrb je treba posvetiti naraščajoči brezposelnosti. Vlada je že naprošena, da izda pravilnik o skladu za brezposelne in da se začnejo deliti podpore iz tega sklada. Glede bratovskih skladnic se je doseglo, da prispevata v nje letno po 1 milijon dinarjev banovina in ministrstvo za socialno politiko.

G. Koren je predlagal, naj bi se posredovalo v tem pravcu, da bi šel del trošarin v socialne namene, kakor je to urejeno v Švici. Tajnik Zveze rudarjev g. Arh je poročal o nevarnosti, da izgube stari upokojenci še sedanje pokojnine, kar je treba na vsak način preprečiti.

Zborovalci so sprejeli tole resolucijo: Pokojnine starih upokojencev naj se uredi po ključu: 1 predvojna krona je 15 Din. Pri vseh glavnih bratovskih skladnicah v državi naj se ustanove pod upravo glavnih odborov rudarski podporni skladi, v katere naj prispevajo vsa rudarska podjetja po dva odstotka, topilniška pa po en odstotek od vrednosti svoje proizvodnje. Presežki teh podpornih skladov naj se uporabijo za ustanovitve kapitalnih rezerv za rudarsko pokojninsko zavarovanje. Dokler se to ne izvede, pa naj ostane v veljavi zakon z dne 19. februarja 1919.

G. Pavlin je poročal o denarnem prometu, poudarjajoč škodo, ki so jo napravili brezvestni hujšaki. Svoj govor je zaključil s pozivom, naj

ljudstvo mirno zaupa našemu državnemu narodnemu gospodarstvu, ker je naš dinar trden in krit z zlato podlago. Zbor je sklenil zaprositi vlado, naj denar, ki je naložen v naših pupilarno varnih denarnih zavodih, ostane v dravski banovini. Sprejeta je bila tudi resolucija g. Arha, da ne sme biti ustanovljen noben obrat pred odobrenjem vlade, ki po svojih organih na licu mesta ugotovi dejansko stanje. Ista resolucija zahteva tudi državno nadzorstvo nad rudniškimi podjetji.

Ta shod je bil eden najbolj obiskanih v zadnjih letih, potekel je pa v najlepšem redu.

DELO ZA NOVO VSEDŽAVNO STRANKO

Celje, januarja.

Predzadnjo nedeljo se je osnoval v Celju pripravljalni odbor za ustanovitev nove vsedržavne stranke Jugoslovenske radikalne kmetijske demokracije.

Vsi narodno in državno čuteči meščani z veseljem pozdravljajo, da prav Celje, ki je bilo včasih torišče ljutih strankarskih bojev, prednjači pri uedinjenju vseh jugoslovensko čutečih ljudi.

Gibanje se bo iz Celja razširilo tudi po deželi, kjer se bo ustanovila v vsaki občini krajevna organizacija. Istočasno se bo osnovala tudi sreska in pozneje okrožna organizacija. Začasno je sestavljen v Celju pripravljalni odbor, ki bo zbiral člane in izvršil organizacijska dela. Pozneje se bo vršil strankin zbor v mestu in v posameznih podeželskih občinah.

Pripravljalni odbor za Celje je sestavljen takole: predsednik dr. Ernest Kalan, podpredsednik Andro Posavec, tajnika Anton Zorko in Albin Marčič, blagajnik Janko Vranjek, odborniki: Fran Burger, Franjo Dolžan, dr. Alojz Goričan, dr. Juro Hrašovec, Anton Lečnik, Martin Mastnak, Fran Mravljak, Ivan Prekoršek, Ivan Ravnikar, Rudolf Stermecki, Franjo Voglar in dr. Dragotin Vrečko.

Vsakdo, ki se strinja s programom in načeli nove stranke, je brez ozira na prejšnjo strankarsko pripadnost vabljen, da stopi v novo stranko. Dokler ni določena strankina pisarna, naj se člani prijavljajo za podpis pristopne izjave pri predsedniku dr. Kalanu.

Prepričani smo, da bo nova politična tvorba, ki pomeni uedinjenje mnogih delavcev, ki so pred 6. januarjem leta 1929. bili razdeljeni na razne stranke, pomenila za gospodarsko, prosvetno in družabno življenje v našem mestu velik napredek in začetek mnogih lepih uspehov.

SPELI NA SOKOLSKEGA STAROSTO

Konjice, januarja.

Ko se je v petek zvečer vračal s sokolske seje domov na svoje stanovanje starosta dr. Mejak, je bil v graščinskem drevoredu napaden. Od dana sta bila nanj dva strela z revolverja, ki pa sta zgrešila svoj cilj. Čim sta strela počila, se je dr. Mejak vrgel na tla ob cesti, kar je napadalce očitno prepričalo, da je dr. Mejak zadet. Eden izmed napadalcev je ob prizoru, ko je dr. Mejak padel, izustil: «Dostj ima ta prokleti sokolski pes!» Drugi napadalec pa je velel: «Zdaj pa le-timo!» ... Napadalcu so se nato pognali v beg v smeri proti Konjiški vasi.

Pripomnimo, da je dr. Mejak prejel nekaj dni prej nepodpisano grozilno pismo, v katerem mu je nekdo zagrozil z ubojem. Tudi so razširjene po srezu govorice, da pride maščevanje nad onimi, ki so volili, in nad tistimi, ki so vodili volitve, v treh tednih.

Zadevo preiskuje orožništvo. Vse pošteno misleče prebivalstvo konjiškega sreza se zgraža nad takimi metodami borbe proti zlim ljudem, ki ves svoj prosti čas žrtvujejo za narodno delo in bi morali to svojo požrtvovalnost naposled plačati še z lastnim življenjem. Bilo je zgoli srečno naključje, da se dr. Mejaku, ki je tudi rodinski oče, ni nič zgodilo. Prepričani smo, da bo pristojno oblastvo ukrenilo vse potrebno za javni mir in red v Srezu.

USTANOVNI ZBOR SRESKE ORGANIZACIJE NOVE STRANKE ZA LJUTOMERSKI SREZ.

Ljutomer, januarja.

Predzadnjo nedeljo se je vršila v Radencih ustanovna skupščina sreske organizacije nove vsedržavne stranke JRKD za srez Ljutomer. Skupščina je sklical narodni poslanec g. Jakob Zemljič. Prisotnih je bilo 39 županov in 43 delegatov bivših krajevnih akcijskih odborov. Poslanec g. Zemljič je v uvodu obširno poročal o političnem položaju in se dotaknil vseh vprašanj, ki zanimajo javnost. Njegovo poročilo je izpopolnil banovinski svetnik g. Fran Skuhala, ki je podarjal posebno vlogo širših slojev prebivalstva pri zdravljenju sedanjih hudih gospodarskih razmer. Oba kmetska predstavnika našega sresa sta žela za svoja izvajanja odobravanje. Tajnik učitelj g. Lubej je podrobno raztolmačil program in pravila nove stranke.

Po obsežni debati je bilo sklenjeno, da se začasno ustanovi 17 krajevnih organizacij, nato pa je bil soglasno izvoljen naslednji sreski odbor: predsednik župan v Križevcih Fran Skuhala, podpredsednik odvetnik v Gornji Radgoni dr. L. Boezio in postajni načelnik v Ljutomeru Avgust Lukačič, tajnik učitelj v Ljutomeru Fran Lubej, blagajnik veterinarski svetnik v Ljutomeru Alojz Škof; odborniki: dr. Marko Stajnik, Fran Karbaš, Jakob Žnidarič, Andrej Roškar, Matija Jurinec, Ivan Čeh, Tomaž Bobnar, Jožko Glaser, Fran Špindler, Tomo Kovač, Ivan Kreft, Janko Zel, Ivan Talany, Tomaž Simenčič in Rudolf Smolkovič.

PETLETEN DEČEK JE REŠIL STARČKA.

Oslušovci, januarja.

V ponedeljek 11. t. m. se je 78letni Filip Korpar napotil k precej narasli Pesnici po opravkih. Po svoji navadi je vzel s seboj svojega petletnega vnuka Jožka. Zaradi polzkih tal je starčku pri reki spodrsnilo in kmalu se je znašel pod vodo, iz katere si ni mogel pomagati. V tem kritičnem položaju je z roko dal zraven stoječemu Jožku znamenje za pomoč. Deček je znak razumel, prijel dedka, kolikor je imel moči, za roko, mu pomagal iz vode in tako starčka rešil gotove smrti.

ZENSKA JE NASTOPILA KOT MOŠKI.

Podčetrtek, januarja.

Dne 15. t. m. je tukajšnje prebivalstvo doživelo veliko senzacijo. Orožništvo je prišlo slučajno na sled ženski, ki je bila preoblečena v moškega, in sicer je bila to Ana Kostanjškova iz Lastniča. Kostanjškova je bila od 1. novembra lani v službi pri županu v Imenem, preoblečena v moža, s knjigo na ime Janez Potočnik, občina Pilštanj. Opravljala je vsa moška dela v hiši in nihče ni opazil ničesar sumljivega na njej, pa niti kovač, ki je spal z njo skupaj v hlevu, ni opazil, da je ženska.

Gotovo bi še dalje časa hodila po svetu nerazkrinkana kot moški, da se ni zgodila tatvina dveh zlatih prstanov, ki je napravila kraj njene mu postavi. Orožniškemu komandirju, ki je čudnega hlapca zasliševal zaradi tatvine, se je videl hlapec sumljiv zaradi glasu. Po kratkem zaslišanju je nepridipravka priznala, da je ženska.

ROGAŠEVSKO PISMO.

Napad pijanca na graničarje. — Lep razmah društvenega življenja.

Rogaševci, januarja.

Vas Ocince je tik avstrijske meje. V nedeljo 10. t. m. je bila tam veselica. Mimo gostilne so na službenem obhodu prišli tudi graničarski kaplar Vuković in še dva graničarja. Ker so slišali v gostilni silno vpitje, so vstopili, da bi videli, za kaj gre. Ničesar hudega sluteči Vuković se je

razgovarjal s svojima tovarišema. Ker so Ocince nemški govoreča vas, graničarji niso razumeli, kaj se ljudje med seboj pogovarjajo, odnosno kričijo. Vuković, opozorjen od enega izmed gostov, da ima neki mladenič za hrbtom nož, je pozval dotičnega fanta, naj nož odloži. Za odgovor pa mu je sirovi razgrajal zasadi nož v prsi tik nad srcem. Prisotnosti duha Vukovića in drugih dveh graničarjev je zahvaliti, da ni prišlo do večje nesreče. Hudo ranjenega Vukovića so prepeljali z avtomobilom v murskosoboško bolnico. Podivjanost fantov iz Ocince in okolice je dobro znana. Največ je temu kriv demon alkohol.

V nedeljo 17. t. m. je imel rogaševski Sokol redni občni zbor, ki je pokazal, da društvo lepo napreduje.

Od 14. t. m. dalje imamo šahovski turnir, na katerem sodeluje enajst igralcev. Borba za prvo in drugo nagradno mesto je zelo huda in je zdaj še nemogoče reči, katera bosta nagrajenca. Udeležujejo se turnirja gg.: carinik Bibica, dr. Matijašič, finančni podpreglednik Višner, natakak Čepnjak, učitelj Laznička, čevljarski mojster Kiselak, šolski upravitelj Beloglavec, trgovec Weiss, finančni podpreglednik Orel, učitelj Zamlič in učitelj Bežan. O uspehu bomo poročali.

Tamburaško društvo «Glas Prekmurja» v Rogoševcih-Srdici priredi v nedeljo 31. t. m. maskarado v gostilni g. Kekeša v Nuskovi. Ker je za prireditev že sedaj zanimanje in ker bo vstopnina samo 3 Din za osebo, pričakujemo obilno udeležbo. Lanska maskarada je zaradi lepih mask še v dobrem spominu. Na letošnji maskaradi nastopijo prvič tudi tamburaši, 14 po številu, ki so sami kmetski fantje in so pod spretnim vodstvom že dovolj izvežbali nekaj plesnih točk. Poleg tekme mask bodo šaljiva pošta, ameriška ženitev in druge zabavne točke, tako da se bo ustreglo vsem mladim in starim. Ker je zanimanje za petje, si bo društvo osnovalo tudi mešani pevski zbor, in vabimo vse, ki jih veseli lepa domača pesem, da se prijavijo med učnimi urami od 18. do 21. ure ob ponedeljkih in četrtnih v društvenem prostoru.

SMRT BLAGE ŽENE.

Sv. Peter pri Mariboru, januarja.

Tukaj smo pokopali ob veliki udeležbi občinstva daleč naokoli spoštovano posestnico go. Frančiško Frasovo, soprogo uglednega narodnega borca g. Antona Frasa. Pokojnica, ki jo je ugrabila kruta smrt, staro šele 50 let, zapušča poleg užalostčenega moža še sedem nepreskrbljenih otrok. Pokojna Frančiška je bila zavedna Slovenka in usmiljena do siromakov.

Na njeni zadnji poti je ljudstvo pokazalo, kako je cenilo blago ženo, ki je dala slehernemu prijazno besedo. Godec od Sv. Martina in Sv. Petra so ji sami dobrovoljno pod vodstvom kapelnika g. Vinka Najvirta svirali na zadnji poti pretresljive žalostinke. Ko je župnik g. Tkave govoril poslovične besede na pokopališču, so ljudje splošno plakali.

Ohranimo ji časten spomin in lahka ji bodi slovenska zemlja, ki jo je pokojnica toliko ljubila!

25LETNICA VUZENISKE HRANILNICE.

Vuzenica, januarja.

Te dni smo praznovali jubilej, ki je šel skoro neopazeno mimo nas. Naša hranilnica je praznovala 25letnico svojega delovanja. Ne bo odveč, če se pozanimamo nekoliko za začetek in razvoj našega domačega denarnega zavoda.

Bilo je jeseni leta 1906., ko so se začeli domači ljudje na pobudo gg. Jošta iz Celja, Miloša Štiblerja (našega pohorskega kralja, kakor smo ga imenovali) in Ivana Mravljaka iz Vuzenice baviti z mislijo ustanovitve domačega slovenskega denarnega zavoda. Edina hranilnica daleč naokoli je bila do takrat občinska hranilnica v Marenbergu. Seveda nemška. Misel ustanovitve

slovenskega denarnega zavoda je dozorela in dne 13. oktobra 1906. se je vršil pripravljalni zbor Hranilnice in posojilnice v Vuzenici v gostilni g. Mravljaka. Izvolil se je pripravljalni odbor (načelnik Anton Mravljak, odborniki Jalč Verdnik, Jože Grace, Janez Kričej in Miha Ladinek, nadzornišvo Simon Viher, dr. Pregl in Emerik Mravljak), ki naj bi do ustanovnega občnega zbora zbiral člane in pripravil vse za začetek poslovanja v naslednjem letu.

Kar po občnem zboru je imel odbor tudi sejo, na kateri so se določile podrobnosti glede bodočega poslovanja. Tajniške in blagajniške posle sta prevzela oče Anton in sin Emerik Mravljak. Uradni prostor je bil določen v prvem nadstropju Mravljakove gostilne. Za uradni dan se je določila nedelja. Sklenile so se tudi podrobnosti glede posojil in hranilnih vlog, nakup večje blagajne in pristop k Zadrugi zvezi v Celju.

Drugo nedeljo po novem letu 1907. (13. januarja) je začela hranilnica poslovati, potem ko je bil ustanovni občni zbor 25. novembra leta 1906. izvolil ves pripravljalni odbor za poslovni odbor. Promet je že ob koncu prvega poslovnega leta izkazal 187.000 kron (približno pol prejemkov in pol izdatkov). Vlog je bilo preko 53.000 kron, drugih posojil pa 41.000 kron. Čistega dobička je izkazovala prva bilanca 144 kron, vsekako lep, čeprav skromen začetek.

V predvojnih letih (do konca leta 1913.) izkazuje najvišji promet leto 1911., namreč okroglo 310.000 kron. Potem je promet zlasti v letih 1914. in 1915. zelo padel, v letu 1917. je dosegel zopet 345.000 kron, v letu 1919. že 560.000 kron in tako je rasel, seveda v razmerju z razvrednotenjem denarja, da je dosegel leta 1923. vsoto 726.000 Din. Od leta 1928. dalje se drži promet nekako na višini 1.600.000 Din. Žal, mu velika kriza leta 1931. ni prizanesla, kar se vidi tako na manjšem prometu kakor tudi na znižanju hranilnih vlog.

Tajniške posle je opravljal od početka pa do leta 1919. Emerik Mravljak, med vojno nekaj časa tudi nadučitelj Simon Viher, od leta 1920. naprej

SRESKA ORGANIZACIJA NOVE STRANKE ZA LAŠKI SREZ

Zidani most, januarja.

Pred dnevi so se zbrali v kolodvorski restavraciji na Zidanem mostu zastopniki vseh stanov iz laškega sresa, da zgrade temelje sreske organizacije nove državne stranke.

Sestanek je otvoril profesor g. Pavlič, ki je razložil pomen nove snujoče se državne stranke pozival prisotne, naj delujejo v pravcu kraljevih manifestov za složno sodelovanje vseh stanov, blagor naroda in države. Nazdravil je Nj. Vel. kralju Aleksandru in vsej vladarski hiši, ministrskemu predsedniku g. Živkoviću in ministroma gg. dr. Kramerju in Puclju.

Po daljši debati, ki je pokazala enodušno željo po sporazumnem delu, je bil soglasno izvoljen naslednji pripravljalni odbor: za Trbovlje župan Gustav Vodušek kot zastopnik občine, učitelj Pleskovič Rudolf za učiteljstvo, inž. Ivo Ivanovič za rudniške nameščence, Pavlin Vinko za trgovce, Rozin Miloš za obrtnike, Potrata Franc za kmetske posestnike in rudarje Štruc Jakob, Marjan Ivan, Levstik Anton, Škrinjar Jože in Jamšek Rudolf; za Hrastnik Wolf Franc, Hofbauer Josip, Benedikt Severin in Roš Ferdo; za Laško župan dr. Roš Franjo in Novšak Jože; za Marija Gradec župan Pleskovič Milan in Poteka Martin; za Sv. Krištof župan Trbovc Jože in Kajtna Anton; za Sv. Lenart župan Weber Karel; za Jurkloster župan Anton Jurko in delavec Ulaga Franc; za Loko-Zidani most Jagrič Alojz in Sinkovec Franc; za Dol: Draksler Ivan, Dolinšek Avgust in Bantar Avgust.

Odbor se je konstituiral takole: Predsednik dr. Franjo Roš, podpredsednik Jagrič Alojz, tajnik inž. Ivo Ivanovič, namestnik učitelj Pleskovič Rudolf, blagajnik Pleskovič Milan in namestnik Dolinšek Avgust.

pa jih opravlja Josip Mravljak, sedanji vuzeniški župan.

Pivotni odbor se je v teku teh let izpremenil le toliko, kolikor je članov umrlo. Preminili so: Anton Mravljak (januarja 1919), Miha Ladinek (jeseni 1919), Josip Grace (septembra 1923.) in Jožko Golob (novembra 1930.). Današnji odbor sestavljajo: Jakob Verdnik (kot predsednik), Alojzij Grubelnik, Ivan Kričej, Ivan Mravljak in dr. Pregl, nadzorništvo pa Simon Viher, Emerik Mravljak in Karel Vollmaier.

Mnogo dobrega je storil naš zavod v teh letih, zlasti v povojni dobi. Ko se je zbiralo za Sokolski dom, ko so kupili nove zvonove, ko si je gasilno društvo nabavilo motorno brizgalno, vedno je prispevala svoj delež tudi hranilnica. Pomagal je zavod domači šoli, temu ali onemu pogorelcu ali ponesrečencu, temu ali onemu dobrodelnemu društvu. Vedno se je zavod držal gesla: Iz naroda za narod! Zato pa tudi želimo, da bi se v naprej razvijal še uspešneje, da bi mu bila še bolj dana možnost, podpirati domače gospodarske, prosvetne in druge ustanove.

PREKMURSKI GLASNIK

Iz Vadarec nam pišejo: Prejšnji četrtek je nastal ogenj v hiši posestnika Aleksandra Benkiča v Vadarcih in upepelil vso opremo v eni sobi. Domačim gasilcem, ki so takoj pribiteli na kraj nesreče, gre zahvala, da požar ni zahteval še večjih žrtev.

NAŠI NA TUJEM

SMRT ROJAKA NA WESTFALSKEM.

Recklinghausen-Süd, januarja.

Nedavno smo spremili k večnemu počitku zavednega in delavnega člana Slovenskega društva sv. Barbare v Recklinghausen-Südu na Westfalskem, g. Matevža Keržišnika, ki se je rodil leta 1863. v Gorenji vasi pri Škofji Loki. Pokojnik je prebival nad 75 let na Westfalskem. Delal je vsa leta na obratu König Ludwig v Recklinghausen-Südu. Zadel ga je srčna kap. Bil je skrben oče in dober mož. Zapustil je ženo in deset otrok. Naročen je bil že več let na «Domovino», ki jo je vedno rad čital.

V spremstvu raznih katoliških društev iz okolice smo ga položili k večnemu počitku 11. decembra. Našemu prijatelju naj bo ohranjen blag spomin, sorodnikom pa izrekamo svoje iskreno sočustvie!

Iz Billy-Montignyja (Francija) nam pišejo: Tukaj nas je že lepo število Jugoslovenov, ki smo zaposleni v premogovnikih. Razmere so se zelo poslabšale. Delamo komaj tri dni v tednu in nam še hočejo zdaj že itak mali zaslugek zmanjšati. Neurejeno je še tudi vprašanje pokojninskega zavarovanja, dasi smo že brali o dotičnem sporazumu med Jugoslavijo in Francijo. — Pisec teh vrst ima štiricevni radijski aparat, ki ga hodijo poslušati vsi tukajšnji Slovenci. Samo žal, da ni radijska postaja v Ljubljani močnejša. Gospod, ki govori v oddajni radijski postaji v Ljubljani, se prav s težavo razume. Zeleli bi tudi radijski program od vsega tedna v «Domovini», ki jo vsi radi čitamo. (Opomnja: Program dobimo za objavo vedno prepozno.)

Novice iz Amerike. Slovenski Sokol v Clevelandu bo praznoval letos 35letnico obstoja. — V mestu Elyju v državi Minnesotti so se ob koncu decembra vršile volitve za tri mestne odbornike in enega sodnika in njegovega namestnika. V odbor so bili izvoljeni slovenski kandidati Štefan Banovec, Jože Koščak in Jožef Plut. Za sodnika je bil izvoljen Irec Wolf, za njegovega namestnika Slovenec Mihael Bažar. — Rojak Anton Gradišek v Chicagu je kupil srečko, kakršne so prodajali «Prijatelji Rusije». Že naslednji dan je

bil obveščen, da je zadel dobiček: prosto vožnjo iz Chicaga v Moskvo in nazaj. Ker Gradišek ne namerava potovati v Rusijo, je v zameno dobil 115 dolarjev v gotovini. Gradišku je denar prav prišel, ker je mož že dalje časa brez posla. — V okrajnem zavetišču v St. Louisu je preminil rojak Janez Podjed, doma iz Orčevca na Gorenjskem. V Ameriki je živel 28 let. — V Duluthu v državi Minnesotti je umrl Alojzij Zabukovec, ki je po dolgotrajni bolezni podlegel raku. — Po mukepolni bolezni je v Clevelandu preminila Ana Strnadova v starosti 40 let. Doma je bila iz Svithna pod Kumom, kjer zapušča mater, dva brata in dve sestri. — Prav tam je izdihnil tudi Ignacij Luznar v starosti 42 let. — V Milwaukee pa je po dolgem trpljenju v starosti 52 let umrl Franc Dobrota, po rodu iz Spodnjega Kašlja pri Ljubljani. Zapušča ženo v stari domovini.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Kadar cvreš močnate jedi (krofe, kroke, jabolka itd.), prideni masti, v kateri cvrš, malo ruma. Ako tako ravnaš, se mast v ocvrlo testo ne vleže tako močno, kar je sicer slaba stran ocvrtih močnatih jedi.

Por kot pričuha. Por dobro operi in zunanje liste olušči. Potem ga zreži na tanke rezance, ponari, ocede in deni v slan krop kuhati. Ko je kuhin (kar traja približno eno uro), ga ocede. V kozici napravi iz žlice masi in dveh žlic moke prežganje, ga strezi na kuhani por, premešaj in zalij z vodo, malo popopraj in naj potasi vre še pol ure. Nato prideni dve žlici kisle smetane in ko prevre, daj kot pričuho na mizo.

Jajca s sirom. Šest dek slanice zreži na d obne kocke, pet dek bobinjskega sira prav tako zreži, šest jajc v lončku dobro stepi in malo osoli. Slanino v kozici ocvri, potem prideni zrezani sir in premešaj, takoj nato pa prideni še stepena jajca. Ko se jajca strdijo, je jed gotova. Daš za večerjo s solato na mizo.

Krofi brez kvasa. Umešaj v skledi osem dek sirovega masla, šest dek sladkorja in tri jajca, nato primešaj pol kile moke, en zavitek pecilnega praška, soli, čašico ruma in toliko mrzlega mleka, da dobiš primerno gosto testo, da ga boš lahko na deski, ki si jo z moko potresla, razvaljala. Nato izreži kakor po navadi krofe, jih nadevaj, zloži dva in dva skupaj, izreži še enkrat z manj in obojem in jih takoj ocvri. Ovrte posuj z vanilovim sladkorjem in laj na mizo.

Telečja jetra v pišantni omaki. Telečja jetra zreži na tenke kose, ki vsakega povaljaj v moki. V kozici razbeli mast in deni jetra ra masi in jih lepo rjavo opeci. Opečene poberi na topel krožnik, na mast pa deni štiri stlačene brinjeve jagode, malo popra, soli, tri žlice kisle smetane, pomešaj in prilij tri žlice juhe ali vode. Omaka naj bo gostljata, a ne pregosta. Ko je omaka prevrela, stresi zraven opečena jetra in ko vse skupaj še enkrat prevre, daj takoj na mizo. Zraven lahko daš dušen riž.

Praktični nasveti

Ako je hren zelo hud, ga deni pred uporabo za nekaj ur v mrzlo vodo. Ta mu vzame nekoliko jedkosti. Ko ga vzameš iz vode, ga malo posuši in potem zričaj.

Aluminijasto posodo osnažiš najbolje s pepelom, ki si mu dodala malo olja in špirita. Aluminijasti kotliček, v katerem se je na dnu napravil tako zvani vodni kamen, pa očistiš tega kamena na ta način, da zavreš v kotličku vodo, ki si ji dodala žlice solne kislino. S solno kislino pa moraš ravnati previdno, ker je zelo jedka in razjé roke in obleko.

Posode, katerih se drži kuhano mleko, testo ali kaka druga močnata jed, osnažiš najbolje najprej z mrzlo vodo, potem pa sele s toplo vodo, kakršno rabimo za pomivanje.

Orečne madeže v volnenem in svilenem blagu izperi v čisti vodi in blago v senci posuši. Ko se blago posuši, namoči platneno krpico v raztopini enega dela vode in šestnajstih delov amonijaka in madež dobro zdrgni. Obleko potem zopet v senci posuši.

ZANIMIVOSTI

× Bivši nemški cesar je nevarno zbolel. Bivši nemški cesar Viljem, ki živi na Holandskem, je hudo zbolel. Zdravniki pravijo, da je spričo njegove starosti (73 let) njegovo stanje zelo resno.

× Kobilice v Maroku. Iz Agad. rja poročajo, da so se tamkaj pojavili nešteti roji rdečkastih kobilic, ki bodo uničile ves pridelek, če jih ne pokončajo ob pravem času. Kobilice so prišle iz Mavretanije in letijo proti gorovju Atlasu.

× Hripa v Angliji. V Londonu se je pojavila hripa (španska bolezen), ki je zahtevala v enem tednu 500 žrtev, dočim je umrlo v tednu pred tem 240 ljudi. Angleške bolnišnice so prenapolnjene, pisarne in urade delajo v skritem obsegu. Tudi šole so zaprte.

× Eogastro v leseni nogi. V newyorško hiralnico so pred leti sprejeli ubogo starca, ki je imela leseno nogo, brezplačno, ker je trdila, da nima premoženja in da ima samo to, kar ima na sebi. Po naključju pa so nedavno pri zdravniški preiskavi ugotovili, da je lesena noga votla. V tej votlini je starca imela celo premoženje, skoro 4000 dolarjev.

× Visine in globine na zemlji. Človek, priklenjen na zemljo, je dosti bližje najvišji visini s tečaj, da se je povzpel na točno visoko goro Mount Everest. To visino sta dosegla pešca Irwin in Mallory, ki se pa nista več vrnila. Viden so ju se na povratku in najgorje sta našla smrt v višarju. Potrkusi prežanja na najvišjo goro v Himalaji so pokazali, da lahko doseže človek visino 6000 m tudi brez kisika, ki ga vzamejo eksperimente na tako visoke gore s seboj. Tlačni puščavnik so ugotovili zvezi visoko v goram, kjer bi navaden človek kmalu umrl. Raziskovanja v tako visokih krajih se je treba priugotati, se teže je preureti v globoke. Ljudsko sirot nad 2000 m globoke ravnice, kjer pa lahko ruder dela le dve uri, nag in oživljan s tokom hladnega zraka iz ogromnih ventilatorjev. V morju ovira človeka gosota vode. Navadnim polapljačem se je posrečilo dosti spustiti se 120 m globoke. Najgloblje se je spustil znani naravoslovec Beebe v svoji jekleni ool, in sicer 4700 m pod morskno gladino. Navadno podmornico bi voda že v globini 300 m zmečkala.

× Konec noža ima v možganih. V čikaški bolnici imajo bolnika, kakršnega menda še ni bilo na svetu. Mož ima v možganih kos zlomljenega noža in sploh ne ve, kako ga je dobil v možgane. Bolnik je toletni Linus Larson. V bolnico je prišel zato, ker mu je večkrat postalo slabo in opetovano se je tudi onesvestil, ne da bi vedel, kje tiči vzrok. Najauje je, ker ga prime brez vsakršnihkoli predhodnih znakov. Tako je l. 1917. padel z voza in ležal več dni onesvesten. Nekoč je padel v ogenj in se opekel, da je ležal skoro teden dni nezavesten. Tretjič ga je prišlo na zadnji božič v trenutku, ko je odprl pipico plinovnega stedišnika. Onesvestil se je, še preden je mogel plin zapreti, in gotovo bi se bil zastrupil, da ga niso pravočasno rešili domači. V bolnici se moža rentgenizirali in ugotovili, da ima v levem srednjem delu možganov kosček noža. Larson pa ne more povedati, kako je prišel nož v njegove možgane. Samo enkrat, in sicer pred 30 leti, je posegel v fantovski pretep v gostilni in ga je nekdo pošteno kresnil po glavi. Ne spominja se pa, da bi bil v pretepu zaboden. Zdravniki so pa prepričani, da je bil zaboden, da se je nož zlomil in kosček obtičal v možganih. Ker niso bile ranjene žile, niti važnejši živec, ni čutil Larson hujših posledic. Zdravniki upajo, da se jim bo operacija posrečila.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Pri slikarju.

Ožbovt: «Prosim, ali bi mi hoteli naslikati na to desko svetega Florijana?»

Slikar: «Za sliko je tale deska vendar premajhna.»

Ožbovt: «Nič ne de, saj lahko noge visijo od deske...»

Nemogoče.

Maks: «Gašper je pijan ko kanon. Zakaj ne gre domov?»

Morie: «On gre domov šele, ko ne more več stati na nogah...»

Razumljivo.

Urša: «Kar napiše moj sin, ljudje najrajši berejo.»

Neža: «Kaj pa piše?»

Urša: «Jedilne liste...»

Dober ženin.

Pepa: «Micika, ali se res misliš zaročiti s tistim dimnikarjem?»

Micika: «Zakaj pa ne?»

Pepa: «Pa saj ga poznaš komaj teden dni.»

Micika: «Nič ne de. Moja prijateljica je bila nekoč že nad mesec dni z njim zaročena in mi ga je zelo priporočila...»

Dobra gospodinja.

Mož: «Časi so slabi in ne smemo po nepotrebnem izdajati denarja.»

Zena: «Nič se ne boj, že dva tedna kupujem vse na puč.»

Enostranost.

A: «Vse časopisje je tako enostransko.»

B: «Zakaj?»

A: «Vidite, v časopisih lahko stalno čitate, da je umrl ta in ta slavni mož, še nikdar pa ni bilo v nobenem listu, da se je ta in ta slavni mož rodil!»

MALI OGLASI

Bogati postanete,

če imate veliko znanecv! «Persson's», Ljubljana, poštni predal 307. Znamki za odgovor! 9

Denarja ni,

draginja je velika — zaslužek majhen. Ako hočete v svojem kraju s prodajanjem nekega predmeta do 100 Din na dan zaslužiti, nam pošljite svoj naslov in znamko za odgovor. Firma «Svitol», Ljubljana, poštni predal 276. 33

Kot vajenca za mizarjski obrt

sprejemem dečka kmetijskih staršev. Stanovanje in hrana v hiši, Alojzij Moljk, stavbni in pohištveni mizar v Gorenjem Logatcu. 34

Klobuke,

zametne in vsakovrstne druge, ima po zelo znižanih cenah — že od 28 Din navzgor — v zalogi trgovina Metod Senčar v Ljutomeru. 35

Čevlarskega vajenca

sprejme Franc Kokol, čevlarski mojster v Laškem. 36

Da ženitev dela Vam skrbi, pri današnji krizi čudno ni, zato sporočam ženinom in vsem nevestam zalam, da le tveška Ludovik Kuharič v Ormožu, bogato zalogo vsakovrstnega blaga ima in Vam ga po najnižji ceni vedno da. 37

Izučen kovaški pomočnik

želi dobiti službo, ki jo lahko takoj nastopi. Njegov naslov se zve pri upravi «Domovine». 39

Ženitna ponudba.

Gospod, star 30 let, državni uslužbenec, ki ima 30.000 dinarjev gotovine, se želi seznaniti zaradi ženitve z dobro in mirno gospodično, staro od 20 do 30 let, ki ima lepo uvedeno gostilno ali trgovino bodisi v mestu bodisi na deželi. Ponudbe sprejema uprava «Domovine». 40

Pravi vzrok.

Mohovt hodi ob morski obali in vzdihuje. Sreča ga Hlačoper in ga vpraša po vzroku njegove otožnosti.

«Tu je utonila moja prva žena, ko se je šla kopat», reče Mohovt.

«Pozabi na njeno smrt,» ga tolaži Hlačoper, «zdaj imaš drugo ženo, lepo in mlado.»

«Vse to je res,» vzdihne Mohovt, «toda ona se noče kopati.»

Na lim je sedel.

Ženin: «Jaz zaslužim toliko, da bi lahko vzdrževal dve ženi.»

Nevesta: «To je pa res dobro. Potem se moja mama lahko takoj po poroki preseli k nama!»

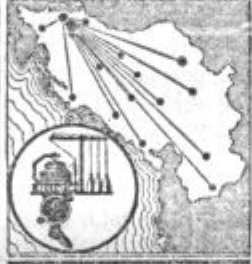
Punčka v najemu.

Očka: «Ali se pridno igraš s punčko, ki ti jo je prinesel sveti Miklavž?»

Hčerkica: «Šele prihodnji teden. Dala sem jo za teden dni v najem sestrčinini za tri koščke čokolade.»

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

REGENTIN

Nov poklic

za dame in gospode z opremo strojnega pletilstva na domu. Zajemčen zaslužek okoli

1500 Din na mesec,

ker odvezemamo izgotovljeno blago, plačamo mezde za pletenje in dobavljamo za predelovanje prejo. Pišite po gratis prospekte še danes na domačo pletarsko industrijo št. 9

Josip Kališ, Maribor
Trubarjeva ulica šte. 2.

Glasbila za vse!

Violine od Din 65.—
Git re od Din 169.—
Trompete od Din 480.—
Harmonike od Din 65.—
Kromatične in klavirske harmonike, vsi jazz-instrumenti.

Zahtevajte veliki brezplačni

CENIK od

na večje in najcenejše odpr. trdke glasbil Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

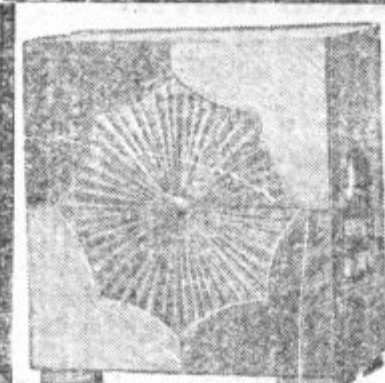
prod. podr. MARIBOR št. 104.

Brezpla en pouk sviranja. Navodila v ceniku.

Najnovije dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S. dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igro in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

RADIO

Oglejte si naše RADIO aparate z udelanim močnim zvočnikom, s priključkom na mrežo, za izmenični tok 110, 125, 150, 220 voltov in enakosmerni tok 150 voltov. Omare iz ameriškega orehovega lesa, zelo lepo izdelane in prvovrstne kakovosti.

2cevní aparat kompletno 1380 Din

3cevní aparat kompletno 1980 Din

4cevní aparat kompletno 3400 Din

Ugodni plačilni pogoji. — Pri nakupu 20% predplačila, ostanek v 8 enakih mesečnih obrokih.

H. SUTTNER — LJUBLJANA 5

Dunajska cesta 1b II.

V šoli.

Učitelj: «Jurče, povej, kaj stori mati, ki ima pet otrok, pa samo štiri jabolka.»

«Jabolčni kompot», se odreže Jurče.

Nima tako dolgih las.

Možek: «V juhi sem zopet našel tvoj las.»

Zenka: «Pokaži ga. Vidiš, že zopet lažeš. To je tvoj las, saj tako dolgih las sploh nimam...»

Primeren odgovor.

Dragi stric, pošlji mi tisoč dinarjev. Pismo pošiljam po slugi, ki bo čakal na odgovor. Če bi ti vedel, koliko sem trpel, preden sem se odločil odpisati pismo, bi se me gotovo usmilil. Prisrčno te pozdravlja tvoj nečak.

Pripis: Ko sem to napisal, me je bilo tako sram, da sem tekel za slugo, a mu odvezam pismo in ga uničim. Žal ga nisem več dohitel. Da bi pismo le nikdar ne prišlo v tvoje roke!

Stric je odgovoril s pismom kratko: «Dragi nečak, ne sramuj se več, ker tvoja želja je uslišana. Pismo se je izgubilo.»

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prilepi, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesi, ko pri poškodovanju rogov, poškodbi kopta in zakovanju, pri prisku med parklji, opeklini, strelji, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napenjanju goveda in ovac, pri tuji pred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga

v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3